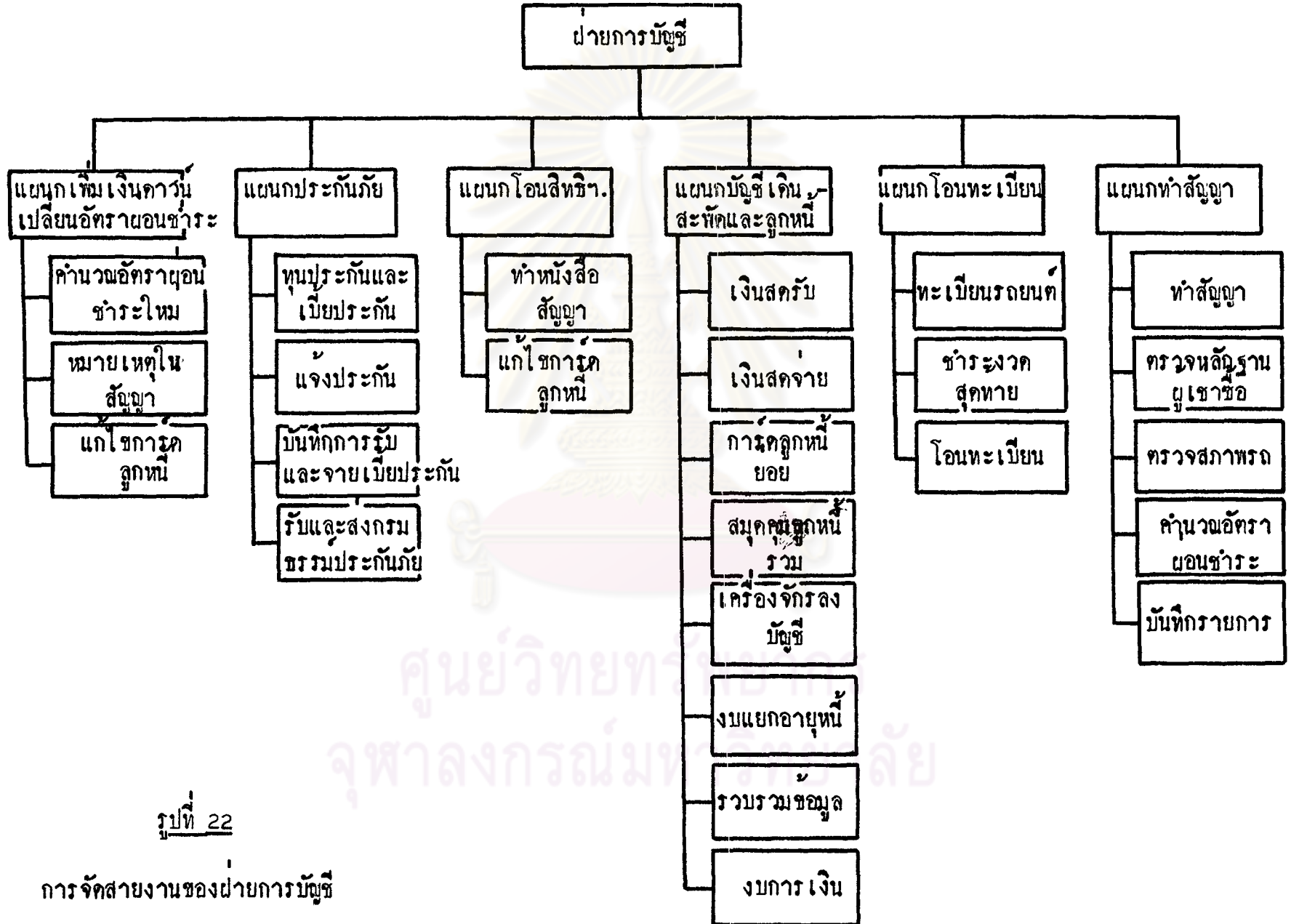

ระบบบัญชีและเครื่องมือที่ใช้ในการจัดเก็บหนี้

การบันทึกข้อมูลต่าง ๆ อย่างมีระบบ หมายถึง การจัดการให้การดำเนินงานทุกอย่าง เป็นไปโดยถูกต้อง รวดเร็ว มีระเบียบ มีหลักฐานเพื่อการค้นคว้าและอ้างอิงได้เสมอ และขั้นสุดท้ายให้ใครทราบถึงผลของการดำเนินงานนั้น ๆ ว่า ประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด ทุกอย่างนี้จะคงอาศัยตัวเลขเป็นหลัก และฝ่ายที่มีหน้าที่ต้อง เสนอผลงานทั้งหมดออกมาเป็นตัวเลข คือ ฝ่ายการบัญชีนั่นเอง

ฝ่ายการบัญชีจะทำงานไปอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพได้นั้น จะต้องอาศัยข้อมูลที่ถูกต้องและได้รับมาอย่างรวดเร็วด้วย โดยเฉพาะธุรกิจในด้านเงินทุนนี้ ความพร้อมเพรียงของข้อมูลทางการบัญชีทุกขณะเป็นสิ่งสำคัญ เพราะผลประโยชน์ของบริษัทเงินทุนจะได้หรือเสียนั้นเกิดขึ้นได้ภายในวันเดียวและอาจเป็นจำนวนมากด้วย ดังนั้น แผนกต่าง ๆ ที่ต้องอาศัย และแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกันอย่างใกล้ชิดกับแผนกบัญชีจึงมักจะมีการ จัดสายงานให้อยู่ภายในฝ่ายเดียวกัน คือ ฝ่ายการบัญชี

องค์ประกอบของฝ่ายการบัญชี

ในหัวข้อนี้จะกล่าวถึงการ จัดสายงานของฝ่ายการบัญชีในส่วนที่เกี่ยวกับการให้เจ้าหน้าที่ รับผิดชอบและในรูปของการ จัดสายงานแบบหน้าที่ การ จัดสายงานที่แสดงไว้ เป็นตัวอย่างนี้ เป็นการ จัดสายงานสำหรับบริษัท เงินทุนที่มีขนาดใหญ่ในประเทศไทย คือจะมีลูกหนี้ที่อยู่ประมาณ 5,000 ราย แต่มีความยืดหยุ่นสูงพอที่จะรับลูกหนี้ได้ในช่วง 2,500 ถึง 7,500 ราย อย่างไรก็ตาม ในจำนวนลูกหนี้ที่เท่ากันนั้น บางครั้งการ จัดสายงานจะไม่เหมือนกันทั้งหมด เนื่องจากมีความแตกต่างกันในประเภทของรถยนต์ที่แต่ละบริษัททำธุรกิจอยู่ ซึ่งจะได้กล่าวถึงรายละเอียด ในภายหลัง

ฝ่ายการบัญชีอาจจะแบ่งสายงานออกไปได้ 5 แผนกตามอำนาจหน้าที่ คือ

1. แผนกทำสัญญาเช่าซื้อ แผนกนี้ทำหน้าที่ในการตกลงทำสัญญาเช่าซื้อ มิ่งานในหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบ คือ

ก. ทำใบขอซื้อและตรวจหลักฐานของผู้เช่าซื้อ เมื่อมีลูกค้ามาติดต่อเพื่อขอทำสัญญาเช่าซื้อรถยนต์กับบริษัทเงินทุน ลูกค้าจะมาทำใบขอซื้อที่แผนกนี้ หรือในกรณีที่มีบริษัทเงินทุน มีบริษัทผู้ขายรถยนต์ที่ติดต่อเพื่อหาลูกค้ากัน เป็นพิเศษอยู่ก็อาจเป็นพนักงานของบริษัทผู้ขายรถยนต์นั้น เป็นผู้นำใบขอซื้อมาให้บริษัทที่แผนกนี้ ต่อจากนั้นจะทำการตรวจสอบหลักฐานต่าง ๆ

เกี่ยวกับผู้เช่าซื้อและผู้ค้าประกัน ถ้ารถที่จะทำสัญญาเช่าซื้อกัน เป็นรถใหม่ เพิ่งออกจากโรงงานหรือบริษัทที่ขายโดยตรง การตรวจสอบสภาพรถยนต์ก็ไม่จำเป็น แต่ถาเป็นรถยนต์ใช้แล้วต้องมีการตรวจสอบสภาพรถยนต์ก่อน นั่นคือส่ง เรื่องให้แก่อู่ช่างในคานการตรวจสอบรถยนต์

ข. การตรวจสอบสภาพรถยนต์ ในกรณีที่ถูกค่านำรถเก่าหรือรถใช้แล้วมาขอสินเชื่อ มีความจำเป็นที่จะต้องทำการตรวจสอบซึ่งเป็นหน้าที่ของแผนกนี้ และแจ้งผลการตรวจสอบกลับคืนมาเพื่อแนบเป็นหลักฐานในการให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจพิจารณาอนุมัติการปล่อยสินเชื่อในครั้งนี้

ค. การศึกษาคำนวณอัตราค่าธรรมเนียมชำระในแต่ละงวด ลูกค้าบางคนจะถามอัตราค่าธรรมเนียมชำระระยะต่าง ๆ ทุกระยะที่บริษัทจะมีให้ผ่อนชำระได้ ตั้งแต่ 6 - 12 - 18 - 24 - 30 - 36 หรือกรณีพิเศษ 40 - 48 เดือน เพื่อใช้ในการตัดสินใจว่า จะเลือกระยะเวลาผ่อนชำระนานเท่าใดดี แผนกนี้จะเป็นผู้คำนวณและแจ้งให้ลูกค้ายทราบ เมื่อตกลงเลือกระยะเวลาและจำนวนที่ผ่อนชำระแต่ละงวดเท่าใดแล้ว ก็จะแจ้งไว้ในใบขอซื้อ

ง. การทำสัญญาเช่าซื้อ แนบหลักฐานต่าง ๆ พร้อมทั้งใบขอซื้อมอบให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจพิจารณาและอนุมัติ นำใบขอซื้อกลับมาพิมพ์สัญญาเช่าซื้อ ตรวจสอบสัญญาเช่าซื้อให้เรียบร้อย แล้วลงนามทั้งฝ่ายผู้เช่าซื้อ ฝ่ายผู้ให้เช่าซื้อคือบริษัทเงินทุน พร้อมทั้งพยายามให้ครบถ้วน และจัดส่งสัญญาเช่าซื้อ (สำเนา) ไปให้ผู้เช่าซื้อ

จ. การบันทึกรายการ การบันทึกรายการในที่นี้คือ การบันทึกรายการทางการบัญชี แผนกนี้จะบันทึกรายการเช่าซื้อรถยนต์ รายการลูกหนี้เจ้าหน้าที่เกิดขึ้นตลอดเวลา ที่ให้แผนกนี้ เป็นผู้ทำคานการบันทึกรายการซื้อขายรถยนต์นี้ เพราะเป็นแผนกที่ทำสัญญาเช่าซื้อ ถ้าลูกค้ายใดที่ใครทำสัญญาแล้วแสดงว่าตกลงกันเรียบร้อยแล้ว รายการทางการบัญชีจะเริ่มเกิดขึ้น จึงลงสมุดรายวันซื้อขายพร้อมทั้งส่ง เรื่องให้พนักงานพิมพ์คิตเพื่อพิมพ์การคิตลูกหนี้ย่อยรายตัวขึ้น ส่งให้แกแผนกบัญชีลูกหนี้

บริษัทเงินทุนที่รับจัดรถทุกประเภททั้งรถใหม่และรถเก่านั้น ถ้ามีปริมาณรถยนต์เข้ามามากโดยเฉพาะประเภทรถเก่าหรือรถใช้แล้ว ทำให้งานการตรวจสอบหลักฐานที่อยู่ของผู้เช่าซื้อและผู้ค้าประกัน และการตรวจสอบพรมดีมาก อาจแยกหน้าที่การตรวจสอบหลักฐานและการตรวจสอบพรมไปตั้ง เป็นอีกแผนกหนึ่งได้

2. แผนประกันภัย รับผิดชอบเกี่ยวกับการประกันภัยรถยนต์ที่เช่าซื้อทั้งหมด มีหน้า
ที่ คือ

ก. พิจารณาทุนประกันและคำนวณค่าเบี้ยประกัน รถยนต์ที่เช่าซื้อส่วนใหญ่จะต้อง
มีประกันภัย เมื่อตกลงเลือกบริษัทประกันภัยได้แล้ว (บริษัทเลือกให้หรือผู้เช่าซื้อเลือกเองก็
ได้) ก็จะกำหนดทุนประกันโดยไม่ต่ำกว่าราคาครุภัณฑ์ที่ผู้เช่าซื้อจะต้องผ่อนชำระ พร้อมทั้ง
ตรวจดูตารางเพื่อหาอัตราค่าเบี้ยประกันโดยอาศัยทุนประกันและขนาดของ เครื่องยนต์เป็นหลัก

ข. แจงประกัน บริษัทประกันภัยจะเริ่มรับผิดชอบในรถยนต์คันที่ประกันนั้นตั้งแต
วินาทีแรกที่ได้มีการแจ้งประกัน ปัจจุบันการแจ้งประกันมีหลายวิธี อาจจะใช้โทรศัพท์ในการ
แจ้งประกัน หรือไปแจ้งควยลายลักษณะอักษร แล้วแต่จะตกลงกันระหว่างบริษัทเงินทุนและบริษัท
ประกันภัย การแจ้งประกันจะระบุว่า รถคันนั้นเป็นของบริษัท... (เงินทุน)... จำกัด ผู้
เช่าซื้อ... รถยนต์หออ... ทะเบียนหมายเลข... หมายเลขเครื่องยนต์... หมายเลข
เลขตัวถัง... ทุนประกัน... บาท เวลาเริ่มประกัน (ส่วนใหญ่ภายหลังการแจ้งประกันทันที
แต่บางรายอาจกำหนดเป็นอย่างอื่น) หน้าที่นี้เป็นหน้าที่ที่สำคัญมาก เพราะเป็นการทำให้
การประกันภัยมีผลใช้บังคับ ถ้าไม่ได้มีการแจ้งประกัน ถึงแม้รถยนต์คันนั้นจะถูกนำไปใช้งาน
และผู้เช่าซื้อได้จ่ายค่าเบี้ยประกันไปแล้วก็ตาม บริษัทประกันภัยจะยังไม่รับผิดชอบถ้าเกิดคุ
บติเหตุหรือเกิดอะไรขึ้น ฉะนั้นผู้หน้าที่แจ้งประกันจะหลงลืมไม่ได้เป็นอันขาด ไม่เช่นนั้น
ผลเสียหายอาจเกิดขึ้นกับบริษัทได้

ค. บันทึกการรับและจ่ายค่าเบี้ยประกัน การรับค่าเบี้ยประกันนั้น ปรกติ
แผนกนี้จะไม่รับเอง แต่ให้แผนกรับเงินเป็นผู้รับและแจ้งยอดรายละเอียดย่าง ๆ ว่า มีผู้เช่า
ซื้อรายใดบ้างที่จ่ายค่าเบี้ยประกันมาบ้าง และจำนวนเงินเท่าใด การจ่ายค่าเบี้ยประกัน
ผู้เช่าซื้อต้องจ่ายทันทีที่ทำสัญญาเช่าซื้อ หรือถ้าขอผลัดผ่อน บางบริษัทก็ให้เวลา 2 - 3 วัน
แต่ต้องมีเหตุผลของการผลัดผ่อนที่ดีพอควร เพราะถ้าเหตุผลไม่ดี บริษัทจะเกิดความไม่แน่ใจ
ในผู้เช่าซื้อรายนั้นทันที

ผู้เช่าซื้อที่จ่ายค่าเบี้ยประกันมาแล้ว เจ้าหน้าที่จะบันทึกการไว้ เมื่อถึง
กำหนดเวลาที่ใดตกลงไว้กับบริษัทประกันภัย อาจเป็นเดือนละครั้งหรือ 2 ครั้ง ว่าต้องจ่ายค่า
เบี้ยประกันให้แก่บริษัทประกัน เจ้าหน้าที่จะเลือกผู้เช่าซื้อที่จ่ายค่าเบี้ยประกันมาแล้วตามบริษัท

ประกันที่ตกลงทำการประกัน ทำเป็นลำดับรายชื่อแล้วจึงส่งไปทำเช็คจ่ายค่าเบี้ยประกันให้แก่บริษัทประกันนั้น ๆ การที่บริษัทเงินทุนไม่นำเงินค่าเบี้ยประกันที่ผู้เช่าซื้อจ่ายให้บริษัทเงินทุนไปจ่ายให้แก่บริษัทประกันภัยโดยตรง หรือให้ผู้เช่าซื้อจ่ายค่าเบี้ยประกันให้กับบริษัทประกันภัยเลยที่เดียว นั้น เนื่องจากว่า บริษัทประกันภัยในขณะนี้ทุกแห่งจะให้ Credit term แก่บริษัทเงินทุนว่า เมื่อการประกันภัยมีผลแล้ว ให้บริษัทเงินทุนจ่ายค่าเบี้ยประกันแก่บริษัทประกันภัยภายในเวลา 30 วัน หรือบางแห่งอาจให้ 45 หรือ 60 วัน ดังนั้น ในช่วงระยะเวลานี้คือช่วงที่รอให้ถึงกำหนดชำระ บริษัทเงินทุนอาจนำค่าเบี้ยประกันจากผู้เช่าซื้อมาลงทุนหาผลประโยชน์ก่อนได้

การประกันภัยรถยนต์โดยบริษัท เงินทุนนี้ จะได้รับค่านายหน้าจากบริษัทประกันภัยด้วย ค่านายหน้าที่บริษัทเงินทุนได้รับจะเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด แผนกนี้จะคำนวณค่านายหน้าที่จะได้รับจากบริษัทประกันภัยด้วย

รายการรับจ่ายค่าเบี้ยประกัน แผนกนี้จะต้องบันทึกรายการต่าง ๆ ไว้โดยละเอียดถูกต้อง เพื่อส่งให้แผนกบัญชี เติมนัดสำหรับตรวจสอบกับยอดเงินสดรับค่าเบี้ยประกัน ซึ่งได้รับตัวเลขจากแผนกรับเงิน และยอดเงินสดจ่ายซึ่งได้ตัวเลขจากแผนกจ่ายเงิน ฝ่ายการเงิน และบันทึกรายการค่านายหน้ารับจากค่าเบี้ยประกันไว้เพื่อตรวจสอบกับค่านเงินสดรับเงินเดียวกัน

ง. การรับกรมธรรม์ประกันภัย (Insurance policy) และส่งกรมธรรม์ ๆ ไปให้ผู้เช่าซื้อ กรมธรรม์ประกันภัยนี้เป็นเอกสารหลักฐานแสดงการประกันภัยของรถยนต์แต่ละคันว่า มีลักษณะอย่างไรและขอบเขตเพียงใด บริษัทประกันภัยจะเป็นผู้ทำเอกสารกรมธรรม์ประกันภัยนี้ตามที่อยู่ผู้เช่าซื้อแจ้งประกันไป เสร็จแล้วจะนำกรมธรรม์มา มามอบให้แก่ทางบริษัท เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ส่วนสำคัญที่ต้องตรวจโดยละเอียดคือ เลขเครื่อง เลขตัวถัง ซึ่งต้องเป็นของคันที่ประกันจริง เพราะถ้าผิดไปเพียงตัวเดียว บริษัทประกันอาจไม่ยอมชดเชยค่าเสียหายให้โดยอ้างว่าเป็นรถยนต์คนละคันได้ จำนวนทุนประกันต้องถูกต้อง มิฉะนั้นจะเป็นปัญหาเมื่อต้องเรียกร้องค่าเสียหายในกรณีที่รถถูกขโมยหรือประสบอุบัติเหตุจนใช้การไม่ได้ทั้งคัน ระยะเวลาเริ่มตนประกันและเวลาสิ้นสุดการประกันว่าครบ 1 ปี เวลาเริ่มตนและสิ้นสุดถูกต้อง การเช็คเวลานี้ก็มีความสำคัญ เพราะถ้ารถยนต์เกิดอุบัติเหตุก่อนเวลาแจ้งประ

กันเพียงไม่กี่นาที หรือเกิดอุบัติเหตุหลังหมดอายุกรมธรรม์มาเพียงไม่กี่นาที ถ้าบริษัทประกันภัยสามารถตรวจสอบได้ เช่น บันทึกประจำวันของเจ้าหน้าที่ตำรวจ บริษัทประกันภัยอาจปฏิเสธการจ่ายเงินชดเชยค่าเสียหายได้

3. แผนกเพิ่มเงินชำระครั้งแรกหรือเงินค้ำประกันและเปลี่ยนอัตราผ่อนชำระ หน้าที่ของแผนกนี้ คือ

ก. คำนวณอัตราผ่อนชำระใหม่ ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อต้องการที่จะเพิ่มเงินค้ำประกันว่าจะได้ผ่อนชำระมาแล้วถึงงวดหรือยังมีได้ผ่อนชำระเลย แผนกนี้จะทำหน้าที่คำนวณหาอัตราผ่อนชำระใหม่ให้ หรือกรณีที่ผู้เช่าซื้อต้องการที่จะเปลี่ยนอัตราผ่อนชำระแต่เพียงอย่างเดียวโดยไม่เพิ่มเงินค้ำประกันเพื่อให้จำนวนงวดมากขึ้น จำนวนเงินที่ต้องผ่อนชำระแต่ละงวดจะได้น้อยลง หรือให้จำนวนงวดน้อยลงโดยผ่อนชำระมากขึ้นในแต่ละงวดเพื่อไม่ต้องเสียเวลายาวนานและลดราคาเช่าซื้อลง เป็นหน้าที่ของแผนกนี้ แต่แผนกนี้จะไม่ทำหน้าที่รวมไปถึงกรณีที่ผู้เช่าซื้อไม่ทำการผ่อนชำระจนบริษัทต้องยึดรถกลับคืนมาและต้องมีการประนีประนอมหนี้กัน การเปลี่ยนอัตราผ่อนชำระใหม่ตามสัญญาประนีประนอมหนี้จะเป็นหน้าที่ของฝ่ายกฎหมาย

ข. หมายเหตุในสัญญาเช่าซื้อ เป็นหน้าที่ที่ต่อเนื่องมาจากข้อ ก. การเพิ่มเงินค้ำประกันและเปลี่ยนอัตราผ่อนชำระ หรือเปลี่ยนอัตราผ่อนชำระแต่เพียงอย่างเดียวนั้น จะทำให้อัตราก่าง ๆ ผิดไปจากที่ปรากฏอยู่ในสัญญาเช่าซื้อฉบับเดิม โดยทั่วไป บริษัทเงินทุนมักจะไมยกเลิกสัญญาเช่าซื้อฉบับเดิมและทำสัญญาเช่าซื้อฉบับใหม่ขึ้น เพราะนอกจากจะเพิ่มงานให้มากขึ้นแล้ว ยังมีค่าใช้จ่ายที่จะต้องติดอากรแสตมป์บนสัญญาเช่าซื้อฉบับใหม่ด้วย ดังนั้น บริษัทจึงมักจะหมายเหตุไว้ในสัญญาเช่าซื้อฉบับเดิมนั้นเลยว่า ผู้เช่าซื้อได้มาเพิ่มค้ำประกัน...บาท เปลี่ยนอัตราผ่อนชำระเป็น...บาท เวลา...เดือน เมื่อวันที่... งวดแรกเริ่ม... และลงนามผู้คำนวณอัตราใหม่ไว้เป็นหลักฐาน

ค. การแก้ไขการค้ำประกันที่สูญหายหรือย่ำแย่ เมื่อผู้เช่าซื้อขอแก้ไขอัตราผ่อนชำระไปแล้ว ผู้ทำการคำนวณและแก้ไขจะต้องระบุงการแก้ไขไว้ในการค้ำประกันที่สูญหายหรือย่ำแย่ เพื่อให้ฝ่ายบัญชีได้ทราบ (หรือผู้แก้ไขอาจจะให้การส่งเอกสารแจ้งไปที่แผนกบัญชีเงินสะพัดและลูกหนี้สำหรับการแก้ไขเป็นราย ๆ ไปก็ได้ และแผนกบัญชีจะแก้ไขบัญชีย่อยเอง) เมื่อแผนกบัญชีได้รับเรื่องราวแล้ว จะทำการปรับปรุงยอดลูกหนี้และรายการที่เกี่ยวข้องของผู้เช่า

อีกรายนั้นต่อไป

4. แผนกโอนสิทธิสัญญาเช่าซื้อ ในระหว่างที่ผู้เช่าซื้อรายหนึ่งยังทำการผ่อนชำระอยู่ และต้องการจะโอนสิทธิในสัญญาเช่าซื้อไปยังอีกบุคคลหนึ่ง โดยบุคคลนั้นจะทำการผ่อนชำระ ค่างวดต่อไปไม่ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงอัตราผ่อนชำระหรือไม่ จะเป็นหน้าที่ของแผนกนี้

ก. ทำหนังสือสัญญาโอนสิทธิสัญญาเช่าซื้อ เมื่อผู้เช่าซื้อติดต่อขอโอนสิทธิสัญญาเช่าซื้อ เจ้าหน้าที่จะขอสัญญาเช่าซื้อจากเดิมคืน ถ้าสัญญาเกิดสูญหายต้องแจ้งความต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจและนำไปแจ้งความมาเป็นหลักฐาน แล้วจึงทำหนังสือสัญญาโอนสิทธิสัญญาเช่าซื้อ ทำหนังสือคำประกันใหม่ ลงนามโดยเรียบรอยทั้ง 2 ฝ่าย มอบสำเนาให้ผู้รับโอนเป็นหลักฐานว่าเป็นผู้สัญญาของบริษัทแทนผู้เช่าซื้อเดิมและไม่มีการทำหนังสือสัญญาเช่าซื้อใหม่ ถ้าการโอนสิทธินี้เป็นการเปลี่ยนแปลงในอัตราผ่อนชำระ ก็ส่งตัวเช็คใบให้แผนกที่คำนวณเกี่ยวกับอัตราผ่อนชำระนี้ เป็นผู้คำนวณให้ได้

ข. การโอนสิทธิสัญญาเช่าซื้อ ผู้ทำเรื่องจะต้องแจ้งให้ฝ่ายต่าง ๆ ทราบโดยเร็ว ก่อ ฝ่ายติดตามและดวงตาบ แผนกรับเงิน และแผนกบัญชีทุกแห่ง เมื่อทำการแก้ไขเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือแผนกถือไว้เป็นหลักฐาน

5. แผนกทะเบียน หรือแผนกโอนทะเบียน หรือแผนกโอนกรรมสิทธิ์รถยนต์ เป็นแผนกสุดท้ายสำหรับผู้เช่าซื้อที่ทำการผ่อนชำระกับบริษัทเงินทุน เพราะเป็นแผนกที่ทำหน้าที่โอนกรรมสิทธิ์ในรถยนต์ให้เป็นของผู้เช่าซื้อโดยสมบูรณ์ เมื่อการผ่อนชำระได้เสร็จสิ้นลง หน้าที่ของแผนกนี้ระกอบด้วย

ก. ทะเบียนรถยนต์ แผนกนี้จะเป็นผู้เก็บรักษาทะเบียนรถยนต์ทุกคันที่ทำสัญญาเช่าซื้อของบริษัท แผนกทำสัญญาเมื่อได้รับทะเบียนรถที่ทำสัญญาเช่าซื้อจากผู้ขายรถยนต์แล้ว จะต้องส่งทะเบียนนั้นให้แก่แผนกนี้ ตลอดเวลาที่ผู้เช่าซื้อยังคงผ่อนชำระอยู่กับบริษัท การนำทะเบียนไปใช้เพื่อการใดจะต้องเป็นหน้าที่ของแผนกนี้หรือแผนกนี้เป็นผู้ดูแล เช่น การเสียภาษีรถยนต์ประจำปี แผนกนี้จะคำนวณอัตราภาษีของรถยนต์แต่ละคัน คิดต่อผู้เช่าซื้อแจ้งจำนวนภาษีที่ต้องเสียให้ทราบเพื่อให้นำมาชำระที่บริษัท นำทะเบียนของผู้ที่ชำระค่าภาษีแล้วไปต่อทะเบียนจนเรียบรอย เป็นต้น

ข. การรับชำระค่างวดงวดสุดท้าย ประสิทธิภาพการชำระค่างวดจะให้ผู้เช่าซื้อชำระ

กับเจ้าหน้าที่แผนกการเงิน แต่สำหรับการชำระงวดสุดท้าย จะให้หน้าที่การรับเงินเป็นของแผนกนี้ เพื่อให้ดำเนินการโอนทะเบียนรถยนต์ไปยังผู้เช่าซื้อโดยทันที

ค. การโอนทะเบียนรถยนต์ เมื่อตรวจสอบบัญชีย่อยของลูกหนี้ว่าการชำระของผู้นั้น เป็นไปโดยครบถ้วนแล้วตั้งแต่วงแรกจนถึงงวดสุดท้าย แผนกนี้จะจัดการเรื่องการโอนทะเบียนให้โดยทันที หรือมอบเรื่องราวไปให้ผู้เช่าซื้อโอนเองคงได้กล่าวรายละเอียดไว้แล้วในบทที่ 3

6. แผนกบัญชีเงินเดือนและลูกหนี้ เป็นแผนกที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากทุกฝ่ายและทุกแผนกในมาอยู่ในที่เดียวกัน และให้ผลสรุปของการดำเนินงานในแต่ละช่วงของระยะเวลาที่กำหนด

ก. เงินสกรับ การรับเงินทุก ๆ รายการที่เกิดขึ้นในบริษัทจะต้องผ่านสมุดเงินสกรับ ซึ่งถือเป็นสมุดรายวันเบื้องต้น ปรกติจะบันทึกเรียงตามลำดับของ เลขที่ใบเสร็จรับเงิน

ข. เงินสกรจ่าย ตรงกันข้ามกับสมุดเงินสกรับ คือบันทึกรายการจ่ายทุกรายการเรียงตามลำดับ เลขที่ใบสำคัญสกรจ่าย (Payment Voucher)

ค. บัญชีลูกหนี้ย่อยรายตัว อาจมีลักษณะเป็นการค เป็นการค้าประจำตัวผู้เช่าซื้อแต่ละราย บนการค้าจะประกอบไปด้วยรายละเอียดต่าง ๆ เช่น ชื่อและที่อยู่ของผู้เช่าซื้อ ชื่อและที่อยู่ของผู้ค้าประกัน รายละเอียดของรถยนต์ วันที่ทำสัญญา ระยะเวลาและจำนวนเงินที่ต้องผ่อนชำระ หมายเลขของสัญญา การคบัญชีลูกหนี้ย่อยจะถูกเก็บและดูแลโดยแผนกนี้ตลอดไปจนกว่าการผ่อนชำระจะสิ้นสุดลง

ง. สมุดคุมยอดลูกหนี้ เป็นสมุดที่ใช้บันทึกยอดลูกหนี้แต่ละรายให้มาอยู่รวมกันเพื่อสะดวกในการค้นหาและตรวจสอบ สมุดนี้จะประกอบไปด้วยยอดชำระและยอดค้างชำระของลูกหนี้ทุกราย ใ้หายยอดรวมของลูกหนี้ตลอดจนใช้ตรวจสอบกับบัญชีลูกหนี้ เนื่องจากสมุดคุมยอดลูกหนี้จะบันทึกรายการจากการคบัญชีลูกหนี้ย่อยรายตัวโดยตรง ส่วนบัญชีลูกหนี้จะบันทึกรายการจากสมุดรายวันซื้อขายและสมุดเงินสกรับ จึงใช้ตรวจสอบกันได้

จ. เครื่องจักรลงบัญชี ในกรณีที่บริษัทที่ให้เช่าซื้อรถยนต์นั้นมีขนาดใหญ่ การลงรายการในการคบัญชีลูกหนี้ย่อยที่มีจำนวนมากของอาศัยเครื่องจักรลงบัญชี เพราะนอกจากจะสะดวกและรวดเร็วกว่าการใช้มือเขียนแล้ว ยังสามารถทราบยอดรวมของค้างวัดที่บริษัทเก็บ

ได้จากผู้เช่าซื้อ (Collection) ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง และยอดผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจากการ
ผ่นชำระแล้ว (Realized profit) อีกด้วย เพราะเครื่องจะลงบันทึกในเพปกระดาษออก
ยอดรวมของการผ่นชำระของผู้เช่าซื้อด้วย

ฉ. งบแยกอายุหนี้ บริษัทเงินทุนที่มีธุรกิจการให้เช่าซื้อเป็นหลัก การทำงบแยก
อายุหนี้ถือเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้ทราบความเคลื่อนไหวของลูกหนี้ (ผู้เช่าซื้อ) ทุก ๆ ระยะเวลา
ว่า ส่วนใหญ่ทำการผ่นชำระหรือไม่ มีที่เกินกำหนดเป็นจำนวนเท่าใดและเกินนานเท่าใด
งบแยกอายุหนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดเก็บหนี้และการเร่งรัดหนี้สินโดยตรง บริษัทเงินทุน
มักจะทำงบขึ้นทุก ๆ เดือน และเป็นหน้าที่ของแผนกบัญชีที่จะเป็นผู้จัดทำขึ้น

ช. การรวบรวมข้อมูล ทุกฝ่ายทุกแผนกที่ปฏิบัติงานจะต้องส่งข้อมูลต่าง ๆ ไปให้
แก่แผนกบัญชี หรืออีกนัยหนึ่ง แผนกบัญชีจะต้องขอข้อมูลที่จำเป็นในทางการบัญชีจากแผนกต่าง
ต่างที่เกี่ยวข้องจนครบถ้วนเพียงพอ ข้อมูลบางชิ้นสามารถนำมาใช้ได้โดยทันที แต่บางชิ้นต้อง
นำมาคัดแปลงใหม่โดยเฉพาะข้อมูลจากฝ่ายหรือแผนกที่ไม่ค่อยเกี่ยวข้องกับทางบัญชี เช่นแผนก
ที่ทำการติดตามยึดรถหรือแผนกที่ขายรถยนต์ให้แก่ผู้ซื้อคนใหม่ต่อไป ซึ่งข้อมูลจะส่งมาในรูปราย
งานผสมตัวเลข เป็นต้น

ซ. งบการเงิน เป็นที่แน่นอนว่า บริษัทเงินทุนจะต้องมีการทำงบการเงิน อัน
ได้แก่งบกำไรขาดทุนและงบดุล งบการเงินของบริษัทเงินทุนนั้นจะมีลักษณะแตกต่างไปจาก
ธุรกิจประเภทอื่น ๆ และมีอยู่ 2 แบบ คือ แบบแรกเป็นงบการเงินที่มีลักษณะตามกฎกระทรวง
ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2519) ออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 285 ลงวันที่ 24
พฤศจิกายน พ.ศ. 2515 (แบบบัญชี 6) ซึ่งกำหนดรายการต่าง ๆ ที่ประกอบกันเป็นงบกำไร
ขาดทุนและงบดุลไว้โดยครบถ้วน ส่วนงบการเงินอีกแบบหนึ่งกำหนดโดยประกาศของ
ธนาคารแห่งประเทศไทยซึ่งกำหนดแบบของงบดุลไว้ตายตัวให้แสดงเหมือนกันทุกบริษัท ส่วน
งบกำไรขาดทุนมิได้กำหนดแบบไว้แน่นอน รายได้รายจ่ายจะประกอบด้วยรายการที่เป็นธุรกิจ
หลักของบริษัทเงินทุนแต่ละแห่ง การทำบัญชีของบริษัทเงินทุนแต่ละแห่งจึงพยายามให้มีราย
การและรายละเอียดที่จะสะดวกต่อการทำงบการเงินในรูปแบบตามที่กฎหมายกำหนด ใน
ทางปฏิบัติ งบการเงินตามแบบของกระทรวงพาณิชย์และของธนาคารแห่งประเทศไทยนั้น
บริษัทเงินทุนมักจะทำเฉพาะตอนสิ้นปีหรือสิ้นระยะเวลาบัญชีของบริษัทนั้น เพื่อแสดงต่อธนาคาร

แห่งประเทศไทย กรมสรรพากร หรือต่อสาธารณชนเท่านั้น แต่ในระหว่างปี การทำงานการเงิน เพื่อให้กรรมการและผู้บริหารใช้พิจารณาผลการดำเนินงานที่ผ่านมาและการวางแผนในอนาคต งานการเงินเพื่อการจัดการจะมีรายละเอียดปลีกย่อยมากกว่าและมีแบบแผนที่แตกต่างกันไปจากที่ราชการกำหนด ใตข้อมูลที่ดีถ้วนมากกว่า ทั้งนี้ เพื่อผลทางการจัดการ เป็นข้อสำคัญ

การจัดสายงานนี้เป็นการจัดตามหน้าที่ดังกล่าวแล้ว ในการจัดกำลังคนเข้ารับหน้าที่ในแต่ละแผนกนั้น แล้วแต่ขนาดและปริมาณงานของแต่ละบริษัทเงินทุน บริษัทที่มีขนาดใหญ่ ๆ อาจจะต้องมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในแต่ละแผนกทั้ง 6 แผนกแยกกันออกไป แผนกที่มีงานมากก็ใช้กำลังคนมาก งานน้อยคนก็น้อย แต่ในบริษัทที่มีขนาดย่อมลงมา ปริมาณงานในบางแผนกมีไม่มาก อาจจะมีรวม 2 แผนกเข้าเป็นแผนกเดียวกัน เช่น รวมแผนกโอนสิทธิสัญญาเช่าซื้อกับแผนกเพิ่มเงินค่างวดและเปลี่ยนอัตราผ่อนชำระไว้ด้วยกัน หรือรวมแผนกทำสัญญาเช่าซื้อกับแผนกประกันภัยไว้ด้วยกันก็ได้ ทั้งนี้ การพิจารณารวมแผนกกันของบริษัทจะพิจารณาถึงงานที่มีลักษณะใกล้เคียงกันหรือต้องพึ่งพาอาศัยกัน และพิจารณาถึงปริมาณงานว่า เมื่อรวมกันแล้ว ปริมาณงานจะมีมากน้อยใกล้เคียงกับแผนกอื่น ๆ ควบ

วิธีการทางบัญชี หมายถึง การบันทึกรายการทางการบัญชี และจะกล่าวเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องกับการให้เช่าซื้อรถยนต์ของบริษัทเงินทุนตั้งแต่เริ่มต้นที่มีการบันทึกตัวเลขทางบัญชีจนถึงการผ่อนชำระหมด ตลอดจนกรณีพิเศษต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างการผ่อนชำระของผู้เช่าซื้อแต่ละราย

การบันทึกรายการทางการบัญชีมีอยู่หลายวิธี คือ การบันทึกรายการด้วยมือทั้งหมด การนำเครื่องจักรลงบัญชีเข้ามาช่วย และการใช้เครื่องสมองกล (Computer) การบันทึกรายการด้วยมือนั้นทำได้ช้า เสียเวลา เหมาะสำหรับธุรกิจขนาดเล็ก ส่วนการใช้เครื่องสมองกลนั้นยังมีปริมาณน้อยในประเทศไทย เนื่องจากยังขาดผู้ที่ชำนาญในการใช้เครื่องสมองกล นอกจากนี้ เครื่องสมองกลยังมีข้อเสียคือถ้ามีการป้อนข้อมูลผิดพลาด จะไม่สามารถทราบได้ เนื่องจากไม่มีสิ่งที่จะใช้ตรวจสอบควบคุมกันไป อีกทั้งมีราคาสูงมาก ต้องใช้งานให้เต็มความสามารถของเครื่องจึงจะคุ้ม บริษัทเงินทุนส่วนใหญ่ในประเทศไทยยังไม่มี ความจำเป็นที่จะใช้เครื่องสมองกล ส่วนมากก็นำเครื่องจักรลงบัญชีเข้ามาช่วย วิธีการบัญชีต่อไปนี้

จะเป็นวิธีการที่บริษัทเงินทุนขนาดปานกลางซึ่ง เป็นส่วนใหญ่ของประเทศนิยมใช้กันอยู่

1. การลงบัญชีเมื่อทำสัญญาเช่าซื้อ นับเป็นรายการแรกที่เกิดขึ้นทางบัญชี เมื่อผู้เช่าซื้อตกลงทำสัญญาเช่าซื้อกับบริษัทแล้ว แผนกทำสัญญาหรือแผนกบัญชีจะทำการบันทึก รายการในสมุดรายวันซื้อขายตามประเภทของรถยนต์ที่เช่าซื้อซึ่งอาจจัดแบ่งรถใหม่ไว้เล่มหนึ่ง รถใช้แล้วไว้อีกเล่มหนึ่ง หรือจะแบ่งแบบไหนแล้วแต่ความเหมาะสมของบริษัทนั้น ๆ เมื่อ ทำสัญญาเช่าซื้อกันแล้ว เจ้าหน้าที่จะลงสมุดรายวันซื้อขายพร้อมทั้งให้เลขที่สัญญาให้ตรงกันทั้ง ในสมุดรายวันซื้อขายและในสัญญาเช่าซื้อ หมายเลขสัญญาจะให้เรียงลำดับไปเรื่อย ๆ ลง จำนวนที่ผู้เช่าซื้อจะต้องผ่อนชำระทั้งหมดหรือราคาเช่าซื้อ (ของ Total) คือจำนวนที่ต้อง ผ่อนชำระแต่ละงวดคูณด้วยจำนวนงวดที่ต้องผ่อน ลงจำนวนเงินในของ Principal คือจำนวนที่บริษัทได้ลงทุนไปหรือได้จ่ายคารดกันนั้นไป นั่นคือ ราคารถยนต์เป็นเงินสดหักด้วยเงิน ความที่ผู้เช่าซื้อได้ชำระไปแล้วนั่นเอง และของ Fee หรือ Unrealized profit อันเป็น จำนวนแตกต่างระหว่าง Total กับ Principal คือจำนวนผลตอบแทนทั้งหมดที่บริษัทจะได้รับจากผู้เช่าซื้อผ่อนชำระหมดตามสัญญาเช่าซื้อนั่นเอง

เมื่อครบงวดระยะเวลาหนึ่ง โดยปกติจะเป็น 1 เดือน พนักงานจะรวม ยอดจำนวนเงินทั้ง 3 ของ จะได้ยอดรวมราคาเช่าซื้อทั้งหมด (Total) ยอดเงินลงทุนทั้ง เดือน (Balance) และยอด Unrealized profit การผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภท ทำได้ดังนี้

บัญชีลูกหนี้ผ่อนชำระ	(ยอด Total)
บัญชีซื้อ (เงินลงทุน)	(ยอด Principal)
บัญชีเจ้าหนี้	(ยอด Principal)
บัญชีขาย (ยอดค่าเช่าซื้อ)	(ยอด Total)

สัญญาเช่าซื้อแต่ละชุด หมายถึง ผู้เช่าซื้อรายหนึ่ง เมื่อทำสัญญาและลงรายการในสมุดรายวันซื้อขายแล้ว จะถูกส่งไปจัดทำกรรปการประจำตัวผู้เช่าซื้อแต่ละราย เรียกย่อ ๆ ว่า การคูกหนี้ การคูกหนี้สำหรับแผนกบัญชีลูกหนี้จะมีขนาดใหญ่ ประกอบด้วยรายละเอียดเกี่ยวกับผู้เช่าซื้อหรือลูกหนี้และรถยนต์ไว้ตอนบนของกรรปการ อันได้แก่ ชื่อ ที่อยู่ ของผู้เช่าซื้อ และผู้ค้ำประกัน ปีหรือรถ หมายเลขเครื่องยนต์ หมายเลขตัวถัง หมายเลขทะเบียน วัน

BIC

DATE REMARKS

PAID MONTHLY NAME

LICENCE FEE ADDRESS

E. No. PRINCIPAL

REG. DATE

POL. No.

4	ปี	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
4	ปี	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
4	ปี	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
4	ปี	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
4	ปี	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.

PAYMENT	CODE	FEE	CODE	PRINCIPAL	ACTUAL BALANCE			VERIFICATIONS	INSTLAMENT	ESTIMATED BALANCE	VARIANCE
					FEE	PRINCIPAL	TOTAL				

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ทำสัญญา จำนวนที่ต้องผ่อนชำระในแต่ละงวด จำนวนงวดที่ต้องผ่อน จำนวนเงินทั้งหมด
ที่ต้องผ่อน และเลขที่สัญญา การคณณนั้นจะมีของ เพื่อลงบัญชี เมื่อผู้เช่าซื้อทำการผ่อนชำระใน
แต่ละงวด โดยแสดงรายละเอียดถึงวันที่ผ่อนชำระ เลขที่ใบเสร็จรับเงิน จำนวนเงินที่ผ่อน
ซึ่งจะแยกเป็นชำระเงินต้นคืนและ Fee และยอดคงค้างของแต่ละชนิด

ตามตัวอย่างการคณณหนี้ รายการต่าง ๆ ทางบัญชีประกอบด้วย

Date คือวันที่ผู้เช่าซื้อผ่อนชำระค่างวดให้แก่บริษัท จะตรงกับวันที่ใน
ใบเสร็จรับเงินเสมอ ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อชำระด้วยเช็คลงวันที่ล่วงหน้า บริษัทจะออกใบเสร็จ
รับเงินชั่วคราวไว้ก่อน ใบเสร็จตัวจริงจะออกให้เมื่อเช็คถึงกำหนด และการลงบัญชีจะลงวัน
ที่ตามใบเสร็จรับเงินฉบับจริง

Inst. No. คือ Instalment Number เป็นจำนวนงวดที่ผู้เช่าซื้อได้
ผ่อนชำระมา ถ้าการผ่อนครั้งนี้เป็นงวดที่ 5 ของนี้ จะลงหมายเลข 5 ถ้าผู้เช่าซื้อผ่อน
ชำระคร่าวละหลายงวด ก็จะลงรวมไว้เป็นงวดที่เท่าใดถึงเท่าใด เช่น ลงว่า 11 - 13
หมายความว่า ณ วันที่ผู้เช่าซื้อผ่อนชำระนั้น เขาผ่อนชำระงวดที่ 11, 12 และ 13

Reference คือ เอกสารอ้างอิง ซึ่งหมายถึงใบเสร็จรับเงินนั่นเอง
ของนี้จะลงหมายเลขของใบเสร็จรับเงินที่ออกให้แก่ผู้เช่าซื้อที่ผ่อนชำระงวดนั้น ๆ

Payment เป็นจำนวนเงินที่ผู้เช่าซื้อผ่อนชำระมา ซึ่งจะตรงกับค่างวดที่
ตกลงกันไว้เสมอ สมมติว่าค่างวดงวดละ 1,000.- บาท ชำระมา 1 งวด ลง 1,000.-
บาท ถ้าชำระ 2 งวดในครั้งเดียวกันก็ลง 2,000.- บาท ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อชำระเกิน
หรือขาดจากค่างวดที่กำหนดไว้ ส่วนที่เกินหรือขาดไปนั้นจะบันทึกไว้เป็นเงินให้เกินให้ขาด
เพื่อปรับปรุงในงวดต่อไปหรือในงวดสุดท้าย

Code ถ้ากิจการมีการแยกประเภทรถยนต์เป็นหลายประเภท Code นี้
จะเป็นหมายเลขรหัสที่ใช้ในการลงบัญชีของรถยนต์แต่ละชนิด จะเป็นหมายเลขใดแล้วแต่การ
วางระบบของเครื่องจักรลงบัญชีนั้น ๆ การให้ Code ทำให้เครื่องจักรแยกชนิดรถยนต์ออก
ได้เองโดยอัตโนมัติ

Fee คือผลตอบแทนที่เกิดขึ้น (Realized Gross Profit) จากการได้
รับชำระค่างวดนั้น ๆ จากผู้เช่าซื้อ

Principal คือ ส่วนของ เงินต้นที่ผู้เช่าซื้อชำระคืนมาในแต่ละครั้งของการผ่อนชำระ จำนวน **Fee** บวกกับ **Principal** จะใกล้เคียงกับจำนวน **Payment** หมายความว่า เงินผ่อนชำระในแต่ละงวดส่วนหนึ่งจะถือเป็นเงินต้น อีกส่วนหนึ่งจะถือเป็นผลตอบแทนที่ได้รับ

Actual Balance รายการในช่องนี้จะมีความสำคัญที่สุดต่อการบัญชี เป็นช่องที่บันทึกรายการเกี่ยวกับยอดชำระและยอดคงค้างของผู้เช่าซื้อ ประกอบด้วยรายการ

- **Fee** จะแสดงยอดคงเหลือของผลตอบแทนที่บริษัทจะได้รับทั้งหมดเมื่อการผ่อนชำระเสร็จสิ้นลงภายหลังจากผู้เช่าซื้อได้ผ่อนชำระค่างวดแต่ละครั้ง หรือที่เรียกว่า **Unrealized Gross Profit** ของผู้เช่าซื้อแต่ละราย

- **Principal** คือ เงินต้นที่ยังเหลืออยู่ภายหลังจากการผ่อนชำระแต่ละครั้ง

- **Total** คือ ยอดที่เหลือของการผ่อนชำระทั้งหมดหรือยอดคงเหลือของราคาเช่าซื้อที่ผู้เช่าซื้อนั้นยังเป็นหนี้บริษัทอยู่ ยอดของ **Total** เท่ากับ **Fee** บวกด้วย **Principal** ในวันเดียวกันนั้น ยอด **Total** ของบัญชีย่อยหรือการคลุกลงทั้งหมดคือยอดคลุกลงผ่อนชำระในงบดุลของบริษัทนั่นเอง เป็นยอด **Gross** คือ รวม **Unrealized Gross Profit** เขาไว้ด้วย ถ้าต้องการหายอดสุทธิก็เพียงแต่นำยอด **Fee** ที่ยังมีได้รับทั้งหมดมาหักออกเท่านั้น

ในกรณีที่การลงบัญชีเป็นการลงค้ำยมือ การคลุกลงนี้จะมีรายการเพียงเท่านั้น ถ้าเป็นการลงค้ำยเครื่องจักรลงบัญชี อาจจะมีรายการเพิ่มเติม ตามตัวอย่างมีรายการอีก 4 รายการคือ **Verifications, Instalment, Estimated Balance** และ **Variance** นั้น ทั้ง 4 รายการจะเป็นการตรวจสอบการลงบัญชีทั้งของพนักงานลงบัญชีและของเครื่องจักรลงบัญชีว่าถูกต้องหรือไม่สำหรับการลงบัญชีด้วยวิธีที่น่ามากกว่าในตอนนั้น

Verifications เป็นช่องที่ตัวเลขอันเกิดจากการคำนวณของเครื่องจักร โดยอัตโนมัติจะลงไว้ แต่ละเครื่องไม่เหมือนกันแล้วแต่การตั้งเครื่องของเครื่องนั้น ในกรณีที่มีการลงบัญชีผิด ช่องนี้เครื่องจักรจะไม่พิมพ์ตัวเลขออกมาพร้อมทั้งช่องที่เหลือหรือพิมพ์ตัวเลขออกมาที่แสดงให้เห็นถึงข้อผิดพลาด

Instalment เป็นจำนวนผ่อนชำระแต่ละงวดที่เครื่องจะพิมพ์ออกมาเอง โดยอัตโนมัติเพื่อเป็นการตรวจสอบตัวเลข ของนี้จำนวนเงินจะต้องตรงกับในของ **Payment** ถ้าไม่ตรงกัน แสดงว่ามีข้อผิดพลาด

Estimated Balance เครื่องจะพิมพ์จำนวนในช่องนี้ออกมาโดยอัตโนมัติ เช่นเดียวกัน โดยต้องมียอดตรงกันกับยอด **Total** ใน **Actual Balance**

Variance ปกติต้องออกยอดเป็น 0 เพื่อแสดงว่า การลงบัญชีทุกอย่าง ลงตัวถูกต้องโดยเรียบร้อย ถ้ามีเป็นจำนวนขึ้นมาแสดงว่า เกิดการผิดพลาดขึ้น ยกเว้นใน กรณีที่มีเงินลด เช่น ผู้เช่าซื้อชำระหมดก่อนกำหนด บริษัทจะให้เงินลด จำนวนเงินลดนี้จะ ปรากฏยอดใน **Variance** ด้วยเท่าจำนวนที่ลดให้

ความผิดพลาดอันเกิดจากการลงบัญชีของพนักงานหรือการขีดของของ เครื่องจักร ลงบัญชีอย่างใดอย่างหนึ่ง จะปรากฏผลการผิดพลาดนั้นออกมาในรายการทั้ง 4 นี้รายการใด รายการหนึ่งหรือมากกว่า แล้วแต่ข้อผิดพลาดนั้น นอกจากความผิดพลาดที่เกิดขึ้นนั้นอยู่นอก เหนือการควบคุมของ เครื่องจักรลงบัญชี

รายการทั้ง 4 นี้จะมีประโยชน์มากในอีกรูปหนึ่ง ของการบันทึกรายการ เกี่ยวกับ ลูกหนี้ย่อยซึ่งจะได้กล่าวถึงต่อไป

การลงบัญชีในการค้ำลูกหนี้ เมื่อผู้เช่าซื้อทำสัญญาเช่าซื้อแล้ว สมมติเงินต้นจำนวน 100,000.- บาท อัตราผลตอบแทนทั้งหมด 20,000.- บาท รวมผู้เช่าซื้อเป็นลูกหนี้ทั้งหมด 120,000.- บาท เป็นดังนี้

การค้ำบัญชีลูกหนี้ย่อย เมื่อพิมพ์รายละเอียดลงตอนบนของการค้ำแล้ว จะส่งไปให้ แผนกบัญชี เพื่อลงบัญชีตั้งตัวอย่าง การลงบัญชีนี้อาจลงด้วยมือหรือลงด้วย เครื่องจักรลงบัญชี แล้วแต่นาถและความสะดวกเหมาะสมของกิจการ ชั้นแรกจะบันทึกรายการเฉพาะในของ **Actual Balance** นี้เท่านั้น การบันทึกรายการ เมื่อผู้เช่าซื้อทำสัญญาเช่าซื้อกับบริษัทก่อน เริ่มก่อน เริ่ม การผ่อนชำระก็เป็นอันเรียบร้อย

การพิมพ์การค้ำลูกหนี้ นี้ เจ้าหน้าที่จะพิมพ์การค้ำเกี่ยวกับลูกหนี้ผู้นั้นอีก 3 ฉบับ สำหรับฝ่ายติดตามและทวงถาม 1 ฉบับ สำหรับแผนกรับเงิน 1 ฉบับ และสำหรับใหญ่ผู้เช่าซื้อ เป็นหลักฐานอีก 1 ฉบับ แล้วจึงส่งการค้ำเหล่านั้นไปยังแผนกต่าง ๆ ดังกล่าวเพื่อประโยชน์

ของแต่ละแผนกต่อไป

2. การลงบัญชีเมื่อผู้เช่าชำระค่างวด ตามตัวอย่างเดิม ถ้าผู้เช่าช้อกลง
ตอนชำระ 24 งวด งวดละ 5000.- บาท เมื่อพนักงานรับเงินได้รับเงินแล้ว จะส่งสำเนา
ใบเสร็จรับเงินมาทางแผนกบัญชีเพื่อบันทึกรายการ การลงบัญชีจะเป็นดังนี้

การบันทึกรายการ จะต้องคำนวณว่า จำนวนที่ผ่อนชำระแต่ละครั้งนั้นมีส่วน
ที่เป็นเงินต้นอยู่เท่าใด และเป็นผลตอบแทนเท่าใด โดยคำนวณตามอัตราส่วนของ Fee และ
Principal (วิธีคิด Fee อาจคิดโดยวิธี Straight Line หรือ Rule of 78 แล้ว
แต่ความวิธีนั้นใช้วิธีไหน แต่ตามตัวอย่างเป็น Straight Line Method) ในการคชูกหนี้
จะแยกให้เห็นถึง Fee และ Principal และนำไปหักจากยอดต่าง ๆ ในของ Actual
Balance ดังปรากฏในตัวอย่าง

เมื่อมีการผ่อนชำระในงวดหลัง ๆ ต่อไป การลงบัญชีจะอยู่ในลักษณะเดียวกันนี้
เศษสตางค์ที่เป็นเศษอาจปรับให้ลงตัวอยู่เสมอ หรือคอยปรับในงวดสุดท้ายก็ได้ การ
ผ่อนชำระนี้ ทางฝ่ายการบัญชีจะไม่คำนึงว่า เป็นการชำระล่าช้ากว่ากำหนดเวลาที่ตกลงกันไว้
หรือไม่ เพียงแต่มีหลักฐานเป็นสำเนาใบเสร็จรับเงินจากแผนกรับเงินเข้ามาเท่านั้นก็จะลง
บัญชีไป บัญชีทางการชำระเงินล่าช้าเป็นของฝ่ายติดตามและทวงถาม

นอกจากการลงรายการในการคชูกหนี้ย่อยแล้ว จะต้องลงรายการในสมุด
รายวันเงินสคริปต์ด้วย โดยได้รับสำเนาใบเสร็จรับเงินอีกสำเนาหนึ่งจากแผนกรับเงิน และ
ลงรายการตามหมายเลขของใบเสร็จรับเงิน การลงรายการเมื่อรับชำระค่างวดจะเป็น
ดังนี้

เคปิต. ธนาคาร...

เครดิต. ลูกหนี้ผ่อนชำระ

เมื่อสิ้นเดือนจะรวมยอดลูกหนี้ที่ผ่อนชำระไป เครดิตยอดลูกหนี้ที่ตั้งไว้จากสมุด
รายวันช้อขายในคาน เคปิต

3. การบันทึกรายการ เมื่อบริษัทเงินทุนชำระค่ารถยนต์ให้แก่ผู้ขายรถยนต์ การ
จ่ายชำระค่ารถยนต์ทั้งหมดนั้นจะจ่ายเมื่อได้รับทะเบียนรถยนต์คันนั้นหรือหลักฐานทั้งหมดที่จะทำ

การจดทะเบียนสำหรับรถใหม่เรียบร้อยแล้ว แผนกทำสัญญาเช่าซื้อจะแจ้งควยลายลักษณะอักษร
ให้แก่ฝ่ายการเงินว่า รถยนต์คันใดได้รับทะเบียนเรียบร้อยแล้วเพื่อทำเช็คส่งจ่ายเงินให้แก่ผู้
ขาย เมื่อทำเช็คจ่าย ทางบัญชีจะลงรายการ

เดบิต. เจ้าหนี้รถยนต์

เครดิต. ธนาคาร...

เมื่อสิ้นสุดหนึ่ง เดือนจะรวมยอดจำนวน เงินที่บริษัทจ่ายให้แก่ผู้ขายรถยนต์ไป
เดบิตบัญชีเจ้าหนี้รถยนต์ออกจากที่ใดบันทึกไว้จากสมุดรายวันชื่อขาย

4. การลงบัญชีเมื่อผู้เช่าซื้อผ่อนชำระหมด การผ่อนชำระงวดสุดท้ายของผู้
เช่าซื้อ จะมีได้ 2 กรณี คือ

ก. ผู้เช่าซื้อชำระค่างวดหมดก่อนกำหนด บางบริษัทจะให้ส่วนลดแก่ผู้เช่า
ซื้อบ้าง มากน้อยเพียงใดแล้วแต่แต่ละบริษัทไม่เท่ากัน เมื่อมีส่วนลด
หมายความว่า ค่างวดสุดท้ายที่ชำระจะไม่เท่ากับยอดลูกหนี้จริง ๆ ที่มี
อยู่ในบัญชีของบริษัท การลงบัญชีจะเป็นดังนี้

เดบิต. ธนาคาร...

เดบิต. เงินลด

เครดิต. ลูกหนี้ผ่อนชำระ

ข. ผู้เช่าซื้อชำระค่างวดสุดท้ายตามกำหนดเวลา ซึ่งจะทำให้ค่างวดสุดท้าย
เท่ากับยอดลูกหนี้ในบัญชีพอดี การลงบัญชีจะเป็นดังนี้

เดบิต. ธนาคาร...

เครดิต. ลูกหนี้ผ่อนชำระ

ส่วนในการลดลูกหนี้ยอมนั้น เมื่อผู้เช่าซื้อผ่อนชำระไปทุก ๆ งวด รายการ
Actual Balance จะลดลงไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งถึงงวดสุดท้าย เมื่อมีการชำระเรียบร้อยแล้ว ยอดทุกของใน Actual Balance จะเป็นศูนย์ ในกรณีที่มีเงินลดซึ่งบริษัทจะลดให้
ในส่วนที่เป็นผลตอบแทนหรือ Fee เสมอ จะไม่ให้ส่วนลดในเงินทุนหรือ Principal สมมติ
มีเงินลด 500.- บาท ยอดเงินลด 500.- บาทนี้จะปรากฏเหลืออยู่ในของ Fee และ
Total ใน Actual Balance เพื่อแสดงว่า งวดสุดท้ายของรถยนต์คันนี้มีเงินลดเท่าใด

เมื่อลงการคืบเรียบร้อยแล้ว แยกการคืบนี้ออกเก็บในเพิ่มชำระหมดแล้วได้

5. การลงบัญชี เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงในการผ่อนชำระขึ้น

ก. ผู้เช่าซื้อเพิ่มเงินค่าง่อนถึงกำหนดการชำระค่างวดงวดแรก การเพิ่มค่างนี้จะมีผลทำให้ของเปลี่ยนอัตราผ่อนชำระไปด้วย ประสิทธิภาพเพิ่มค่างจะทำให้ผลตอบแทนที่บริษัทจะได้รับลดน้อยลง มีผลถึงยอดลูกหนี้ทั้งหมด (Total) ลดน้อยลงไปด้วย การลงบัญชีจะเป็น

เดบิต. ธนาคาร... (จำนวนที่เพิ่มค่าง)
เครดิต. ลูกหนี้ผ่อนชำระ

เดบิต. เงินสด (เท่ากับจำนวนผลตอบแทนที่ลดลง)
เครดิต. ลูกหนี้ผ่อนชำระ

	ACTUAL BALANCE		
	FEE	PRINCIPAL	TOTAL
อัตราเดิม	25,040.-	100,000.-	125,040.-
เพิ่มค่าง 50,000.-	12,520.-	50,000.-	62,520.-

ตามตัวอย่าง เดิมเงินต้น 100,000.- บาท อัตราการผ่อนชำระ 5,210.- บาท ระยะเวลา 24 เดือน ต่อมาผู้เช่าซื้อขอเพิ่มเงินค่างอีก 50,000.- บาท อัตราการผ่อนชำระเปลี่ยนเป็นงวดละ 2,605.- บาท ระยะเวลา 24 เดือน

การเดบิตรายการเงินสดเพื่อให้ไปลดยอด Unrealized Gross Profit ในงบกำไรขาดทุน ยอด Fee หรือ Unrealized Gross Profit ที่ลดลงเท่ากับ

$25,040 - 12,520 = 12,520.-$ บาท

บางครั้ง การเพิ่มเงินค่างอาจจะให้ผลลัพธ์ออกมาในอีกลักษณะหนึ่ง เนื่องจากผู้เช่าซื้อเพิ่มเงินค่างน้อย ขณะเดียวกันก็ขยายระยะเวลาผ่อนชำระจากเดิมให้นานออกไปอีก เช่น จากตัวอย่างเดิม ถ้าผู้เช่าซื้อขอเพิ่มเงินค่างอีกเพียง 10,000.- บาท ขณะเดียวกันก็ขยายระยะเวลาผ่อนชำระจาก 24 เดือน เป็น 36 เดือน ดังนั้น Principal

จะเหลือ 90,000.- บาท ผ่อนชำระ 36 เดือน จะเป็นอัตราผ่อนชำระเดือนละ 3,440.- บาท หรือเป็น Total 123,840.- บาท ในการคชูกหนี้จะปรากฏดังนี้

	ACTUAL BALANCE		
	FEE	PRINCIPAL	TOTAL
อัตราเดิม	25,040.-	100,000.-	125,040.-
เพิ่มค่างวด 10,000.- บาท	33,840.-	90,000.-	123,840.-

สำหรับในกรณีหลังนี้ การบันทึกรายการในสมุดรายวันจะเป็น

เดบิต. ธนาคาร	10,000.-	
เครดิต. ลูกหนี้ผ่อนชำระ		10,000.-
เดบิต. ลูกหนี้ผ่อนชำระ	8,800.-	
เครดิต. ขาย		8,800.-

การบันทึกรายการอันแรกจำนวน 10,000.- บาทคือการเพิ่มเงินค่างวด การเพิ่มค่าขาย 8,800.- บาทนี้คือยอด Fee ที่เพิ่มขึ้น (33,840.- ลบด้วย 25,040.-) อันเป็น Unrealized Gross Profit ที่เพิ่มขึ้น จากรายการเบื้องต้น 2 รายการนี้จะทำให้ยอดลูกหนี้ผ่อนชำระสุทธิลดลง 1,200.- บาท (10,000.- ลบด้วย 8,800.-) อันเป็นจำนวนที่เท่ากับการลดลงในของ Total ของการคชูกหนี้พอดี (125,040.- ลบด้วย 123,840.-) การปรับปรุงบัญชีเมื่อมีการเพิ่มเงินค่างวดก่อนถึงการชำระงวดแรกตลอดจน การตรวจสอบความถูกต้องจะเป็นดังกล่าวนี้แล้ว

ข. การเพิ่มเงินค่างวดหรือเพิ่มเงิน เป็นก่อนภายหลังจากครบกำหนดเวลาที่ ต้องผ่อนชำระตั้งแต่ 1 งวดขึ้นไป ในกรณีนี้ ไม่ว่าผู้เช่าซื้อจะคงผ่อนชำระมาแล้วกี่งวด และผู้เช่าซื้อจะผ่อนได้ทันงวดหรือไม่ก็ตาม วิธีคิดจะคล้ายคลึงกัน คือ นำมาหาค่าปัจจุบัน (Present Value) ของจำนวนที่เหลือโดยใช้อัตราที่บริษัทคำนวณไว้ และจะผ่อนชำระจำนวนที่เหลือเป็นเวลาเท่าใด นำมาคำนวณหาอัตราผ่อนชำระตามวิธีเดิม ดังตัวอย่างเดิม ผู้เช่าซื้อผ่อนชำระมาแล้ว 3 งวด หลังจากนั้นผู้เช่าซื้อขอเพิ่มเงินค่างวดอีก 50,000.- บาท และจะผ่อนชำระอีก 24 เดือน การคำนวณอัตราใหม่จะเป็นดังกล่าวนั้นในบทที่ 3 ได้ อัตราใหม่เป็นเดือนละ 2,230.- บาทเวลา 24 เดือน ยอด Total 53,520.- บาท การ

ฉบับนี้ จะเหมือนข้อ ก. ส่วนการลงการค้ำก็คล้ายคลึงกัน คือ

	ACTUAL BALANCE		
	FEE	PRINCIPAL	TOTAL
	25,040.-	100,000.-	125,040.-
ผ่อนชำระงวดที่ 1	23,996.67	95,833.33	119,830.-
ผ่อนชำระงวดที่ 2	22,953.34	91,666.66	114,620.-
ผ่อนชำระงวดที่ 3	21,910.-	87,500.-	109,410.-
เพิ่มค่านี 50,000.- บาท	16,020.-	37,500.-	53,520.-

เงินลดคือ 21,910.- ลบด้วย 16,020.- เหลือกับ 5,890.- บาท

ค. การเปลี่ยนอัตราผ่อนชำระอย่าง เดียวโดยไม่เพิ่มเงินค่านี การเปลี่ยนแปลงอัตราผ่อนชำระแต่เพียงอย่าง เดียวจะง่ายกว่าในกรณีที่มีการเพิ่มค่านีด้วย ตามตัวอย่างในข้อ ข. ถ้าผ่อนชำระถึงงวดที่ 3 แล้ว ผู้เช่าขอเปลี่ยนอัตราผ่อนชำระโดยจะผ่อนชำระที่เหลือทั้งหมดใน 12 งวด อัตราใหม่จะเป็นเดือนละ 8,700.- บาท/12 งวด ยอด Total เป็น 104,400.- บาท

เดบิต. เงินลด 5,010.-

เครดิต. ลูกหนีผ่อนชำระ 5,010.-

สำหรับการค้ำลูกหนี เมื่อไม่มีการเพิ่มเงินค่านี ของ Principal จึงไม่มีการเปลี่ยนแปลง แต่เปลี่ยนเฉพาะยอด Fee และ Total

	ACTUAL BALANCE		
	FEE	PRINCIPAL	TOTAL
อัตราเดิม 5,210.-/24 เดือน	25,040.-	100,000.-	125,040.-
	---	---	---
	---	---	---
	21,910.-	87,500.-	109,410.-
อัตราใหม่ 8,700.-/12 เดือน	16,900.-	87,500.-	104,400.-

ในทางกลับกัน ถ้าผู้เช่าซื้อขอเปลี่ยนระยะเวลาผ่อนชำระเป็น 36 เดือน อัตราผ่อนชำระเปลี่ยนเป็น 3,545.- บาท/36 เดือน

	ACTUAL BALANCE		
	FEE	PRINCIPAL	TOTAL
อัตราเดิม 5,210.-/24 เดือน	25,040.-	100,000.-	125,040.-
	---	---	---
	---	---	---
	21,910.-	87,500.-	109,410.-
อัตราใหม่ 3,545.-/36 เดือน	40,120.-	87,500.-	127,620.-

ส่วนในการบันทึกรายการ คือ

เดบิต. ลูกหนี้ผ่อนชำระ 18,210.-

เครดิต. ขาย 18,210.-

ง. การบันทึกรายการ เมื่อผู้เช่าซื้อขอผ่อนชำระใหม่ ในกรณีที่มีการค้างการผ่อนชำระจนกระทั่งบริษัทต้องขอยกเลิกสัญญาเช่าซื้อและขอนำรถกลับคืนมายังบริษัท ถ้าผู้เช่าซื้อคิดขอผ่อนชำระใหม่ โดยยินยอมจ่ายเงินก่อนมากอนก่อนหนึ่งและตกลงทำอัตราการผ่อนชำระใหม่ การบันทึกรายการทางบัญชีและการปรับปรุงการคูกหนี้จะคล้ายคลึงกับการเพิ่มเงินค่างวดและเปลี่ยนอัตราผ่อนชำระแบบธรรมดาตนเอง แต่วิธีการคำนวณอัตราต่าง ๆ อาจแตกต่างกันออกไปจากวิธีเดิมแล้วแต่ทางฝ่ายกฎหมาย

จ. การบันทึกรายการ เมื่อมีการขายรถยัดและผู้ซื้อคนใหม่ต้องการจ่ายค่างวดเป็นแบบผ่อนชำระ การขายรถยัด บริษัทเงินทุนปรกติตามวิธีปฏิบัติจะขายในราคาตามสภาพรถ ไม่ได้ขายตามหนี้เดิมที่ผู้เช่าซื้อคนเก่ายังค้างชำระอยู่ ดังนั้น ราคาขายของรถยัดจึงอาจจะแตกต่างไปจากราคาที่เหลืออยู่ของรถคันนั้นได้

จากตัวอย่างเดิม ถ้าผู้เช่าซื้อผ่อนชำระได้เพียง 3 งวดและไม่ได้ผ่อนต่ออีกเลยจนรถยนต์ถูกยึดกลับคืนมายังบริษัทและประกาศขายต่อสาธารณชน ปรากฏว่า มีผู้ซื้อซื้อในราคา 50,000.- บาท โดยจ่ายเงินครั้งแรก 20,000.- บาท และผ่อนชำระที่เหลือในอัตรา 1,565.-/24 เดือน บริษัทตกลงขายต่อให้แก่ผู้ซื้อ การปรับปรุงการคูกหนี้ ขึ้น

แรกจะต้องแก้ไขรายละเอียดเกี่ยวกับผู้เช่าซื้อให้เป็นผู้ชอรายใหม่ผู้เสียก่อน แล้วจึงมาปรับปรุงรายการทางการเงิน การปรับปรุงรายการนี้สามารถที่จะทำได้ 2 แบบ คือ

วิธีที่ 1

	ACTUAL BALANCE		
	FEE	PRINCIPAL	TOTAL
	---	---	---
	---	---	---
	21,910.-	87,500.-	109,410.-
รอดียคขายผอนตอ	7,560.-	30,000.-	37,560.-

การบันทึกรายการจะเป็น

เดบิต. ธนาคาร 20,000.-
 เครดิต. ลูกหนี้ผอนชำระ 20,000.-
 เงินคาวนของการขายรอดียคผอนตอ หมายเลขสัญญา...
 เดบิต. เงินลด 14,350.-
 เดบิต. ซาคทุนจากการขายรอดียค 37,500.-
 เครดิต. ลูกหนี้ 51,850.-
 ปรับปรุงลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อที่...

วิธีที่ 2

	ACTUAL BALANCE		
	FEE	PRINCIPAL	TOTAL
	---	---	---
	---	---	---
	21,910.-	87,500.-	109,410.-
รอดียคขายผอนตอ	.00	37,560.-	37,560.-

การลงบัญชีในส่วนของการจ่ายเงินคาวนจะเหมือนกัน ส่วนการปรับปรุงจะ

เป็นดังนี้

เคมิต. เงินสด 21,910.-

เคมิต. ขาดทุนจากการขายรถยึก 29,940.-

เกรคิต. ลูกหนี้ผ่อนชำระ 51,850.-

หมายเหตุ ตัวอย่างสมมติให้การขายรถยึกเกิดการขาดทุนมาก ทั้งนี้เพื่อให้เห็นตัวเลขและความแตกต่างได้ชัดเจน ในการปฏิบัติจริง การพิจารณาการปล่อยสินเชื่อที่รัดกุมและมีความระมัดระวัง เพียงพอจะไม่ก่อให้เกิดผลเสียหายได้มากเช่นนี้

วิธีที่ 1 เป็นการบันทึกรายการที่แสดงถึง Actual Balance ที่แท้จริงของผู้เช่าซื้อรายใหม่ โดยตัดรายการหนี้สินของผู้เช่าซื้อเดิมออกไปโดยหมดสิ้นจากการปรับปรุงนี้ การปรับปรุงแบบนี้มีผลทำให้บริษัทต้องรับภาระการขาดทุนทั้งหมดไว้ในงวดนี้แต่เพียงงวดเดียว แต่บริษัทจะได้รับผลตอบแทน (Fee) จากการผ่อนชำระของผู้เช่าซื้อรายใหม่ไปทุก ๆ งวดตลอด 24 งวด งวดละ 315.- บาท (7,560.- บาทควย 24)

ส่วนวิธีที่ 2 นั้น พยายามลดการขาดทุนจากการขายรถยึกให้เหลือน้อยที่สุด โดยนำผลตอบแทนที่จะได้รับจากการผ่อนชำระของผู้รับโอนทั้งหมดมาชดเชยการขาดทุนจากการขายรถคันนั้น ทำให้การขาดทุนในงวดนั้น ๆ ไม่ต้องรับภาระจนมากเกินไป และมีผลเสียคือ การผ่อนชำระของผู้เช่าซื้อในอนาคตอีก 24 งวด บริษัทจะไม่ได้รับรายได้เลย เป็นการผ่อนชำระเฉพาะเงินต้นเท่านั้น ทำให้ยอดรายได้จาก Fee ของงวดต่าง ๆ ในอนาคตจะลดน้อยลงได้เมื่อเทียบกับยอดเงินผ่อนชำระทั้งหมดที่บริษัทได้รับ (Collection) ในช่วงระยะเวลาเดียวกัน

ตัวอย่างต่อไปนี้เป็นกรณียกตัวอย่างลงในกรณียกตัวอย่างที่มีการขายรถยึกและผ่อนชำระค่าในระยะเวลาขายต่าง ๆ กัน โดยเปรียบเทียบวิธีที่ 1 และวิธีที่ 2

ตัวอย่างที่ 1 รถยึกขายได้ในราคาเงินสด 65,000.- บาท ชำระเงินครั้งแรกจำนวน 15,000.- บาท ที่เหลือผ่อนชำระในอัตรา 2,605.-/24 เดือน ดังนั้น ราคาเช่าซื้อของรถคันนี้ทั้งหมดคือ 77,520.- บาท

บัญชี
ปีที่ 1

	ACTUAL BALANCE		
	FEE	PRINCIPAL	TOTAL
	---	---	---
	---	---	---
	21,910.-	87,500.-	109,410.-
รถยนต์และชายฉอนต่อ	12,520.-	50,000.-	62,520.-

การลงบันทึกรายการ

เดบิต. เงินสด	9,390.-
เดบิต. ขาดทุนจากการขายรถยนต์	22,500.-
เครดิต. ลูกหนี้ฉอนชำระ	31,890.-

บัญชี
ปีที่ 2

	ACTUAL BALANCE		
	FEE	PRINCIPAL	TOTAL
	---	---	---
	---	---	---
	21,910.-	87,500.-	109,410.-
รถยนต์และชายฉอนต่อ	-	62,520.-	62,520.-

การบันทึกรายการ

เดบิต. เงินสด	21,910.-
เดบิต. ขาดทุนจากการขายรถยนต์	9,980.-
เครดิต. ลูกหนี้ฉอนชำระ	31,890.-

ตัวอย่างที่ 2 รถยี่ด และสามารถขายได้ในราคาเงินสด 80,000.- บาท ผู้ซื้อขอจ่าย
เงินครั้งแรกจำนวน 20,000.- บาท ที่เหลือผ่อนชำระในอัตรา 3,125.-/24 เดือน ดัง
นั้น จึงเป็นราคาเช่าซื้อของรถคันนี้ทั้งหมด 95,000.- บาท

วิธีที่ 1

	ACTUAL BALANCE		
	FEE	PRINCIPAL	TOTAL
	---	---	---
	---	---	---
	21,910.-	87,500.-	109,410.-
รถยี่ดและชายผ่อนต่อ	15,000.-	60,000.-	75,000.-
การบันทึกรายการ			
เดบิต. เงินสด		6,910.-	
เดบิต. ขาดทุนจากการขายรถยี่ด		7,500.-	
เครดิต. ลูกหนี้ผ่อนชำระ			14,410.-

วิธีที่ 2

	ACTUAL BALANCE		
	FEE	PRINCIPAL	TOTAL
	---	---	---
	---	---	---
	21,910.-	87,500.-	109,410.-
รถยี่ดและชายผ่อนต่อ	7,500.-	67,500.-	75,000.-
การบันทึกรายการ			
เดบิต. เงินสด		14,410.-	
เดบิต. ขาดทุนจากการขายรถยี่ด		-	
เครดิต. ลูกหนี้ผ่อนชำระ			14,410.-

ตัวอย่างที่ 3 รถยนต์และขายทอดไปได้ในราคาเงินสด 90,000.- บาท ผู้ซื้อชำระเงินสด
ครั้งแรก 35,000.- บาท ที่เหลือผ่อนชำระในอัตรา 2,865.-/24 เดือน

วิธีที่ 1

	ACTUAL BALANCE		
	FEE	PRINCIPAL	TOTAL
	---	---	---
	---	---	---
	21,910.-	87,500.-	109,410.-
รถยนต์และขายผ่อนต่อ	12,760.-	55,000.-	68,760.-

การบันทึกรายการ

เดบิต. เงินสด

8,150.-

เครดิต. ลูกหนี้ผ่อนชำระ

5,650.-

เครดิต. กำไรจากการขายรถยนต์

2,500.-

วิธีที่ 2

	ACTUAL BALANCE		
	FEE	PRINCIPAL	TOTAL
	---	---	---
	---	---	---
	21,910.-	87,500.-	109,410.-
	16,260.-	52,500.-	68,760.-

การบันทึกรายการ

เดบิต. เงินสด

5,650.-

เครดิต. ลูกหนี้ผ่อนชำระ

5,650.-

ตัวอย่างที่ 4 รดยึกและขายไค้ในราคาเงินสด 110,000.- บาท ผู้ซื้อชำระเงินครั้งแรก 40,000.- บาท ที่เหลือผ่อนชำระในอัตรา 3,650.-/24 เดือน

วิธีที่ 1

	ACTUAL BALANCE		
	FEE	PRINCIPAL	TOTAL
	---	---	---
	---	---	---
	21,910.-	87,500.-	109,410.-
รดยึกและขายผอนตอ	17,600.-	70,000.-	87,600.-

การบันทึกรายการ

เคบิท. เงินสด 4,310.-

เคบิท. ลูกหนี้ผอนชำระ 18,190.-

เครคิต. กำไรจากการขายรดยึก 22,500.-

วิธีที่ 2

	ACTUAL BALANCE		
	FEE	PRINCIPAL	TOTAL
	---	---	---
	---	---	---
	21,910.-	87,500.-	109,410.-
รดยึกและขายผอนตอ	40,100.-	47,500.-	87,600.-

การบันทึกรายการ

เคบิท. ลูกหนี้ผอนชำระ 18,190.-

เครคิต. ขาย 18,190.-

จากตัวอย่างที่ 1 ถึงตัวอย่างที่ 4 แสดงให้เห็นถึงการขายรดยึกที่ค้คืนมาไค้ในราคาที่สูงขึ้นตามลำดับ จะสังเกตเห็นไค้ว่า วิธีที่ 1 นั้น เมื่อขายรดยึกไปไค้ในราคาที่ต่ำ จะแสดงผลขาดทุนสูง และถ้าขายไค้ราคาสูงขึ้น ช่วงการขาดทุนจะมีไค้มากกว่าวิธีที่ 2

แต่ในขณะที่เดียวกัน ถ้ารถยนต์ขายได้สูงกว่ายอด Principal ที่เหลืออยู่เมื่อใด วิธีที่ 1 นี้ จะแสดงผลกำไรได้ทันที ส่วนวิธีที่ 2 นั้น เมื่อรถที่ยังขายได้ราคาต่ำ ผลของการขาดทุน จะถูกชดเชยไปโดย Fee ส่วนหนึ่ง ทำให้การขาดทุนไม่สูงนัก และช่วงของการขาดทุนจะหมดไปได้เร็วกว่าวิธีที่ 1 เมื่อขายได้ราคาสูงขึ้น เมื่อถึงระดับหนึ่งที่ราคาขายรถยืดยิ่งสูงกว่า Principal เดิม การหา principal ใหม่ จะใช้วิธีนำ principal เดิมมาลบด้วยเงินชำระครั้งแรก (เงินค่างวด) ของรถยืดยี่ห้อใหม่ที่ชำระมา และไม่ว่าจะขายรถได้ราคาสูงขึ้นเท่าใดก็ใช้วิธีนี้ในการคำนวณ และจะเห็นได้ว่า วิธีที่ 2 นี้จะไม่แสดงผลกำไรในการขายรถยืด แต่จะเข้าไปรวมอยู่ใน Fee หรือ Unrealized Gross Profit หมด ซึ่งทำให้ผลตอบแทนที่ได้รับจากการผ่อนชำระของรายนี้สูงขึ้นและสูงกว่าวิธีที่ 1 ด้วย

บริษัทเงินทุนจะเลือกใช้การลงบัญชีวิธีใดนั้นแล้วนโยบาย ความเหมาะสม เหตุการณ์ และสภาพแวดล้อมของธุรกิจนั้น ๆ อย่างไรก็ตาม ในระยะยาวแล้ว (เมื่อผู้เช่าซื้อรายใหม่ผ่อนชำระหมดแล้ว) ผลกำไรขาดทุนต่าง ๆ จะออกมาใกล้เคียงกัน

ฉ. การบันทึกรายการ เมื่อขายรถยืดและผู้ซื้อรายใหม่ต้องการจ่ายเงินสดทั้งหมดโดยทันที ผู้ซื้อรถยืดเป็นจำนวนมากที่ต้องการซื้อรถยืดด้วยเงินสดและจ่ายทั้งหมดโดยทันที การบันทึกรายการในการค้ำประกันและในทางบัญชีไม่มีข้อยุ่งยาก เหมือนการซื้อแบบเช่าซื้อต่อไป สมมติตามตัวอย่างเดิม ถ้าขายรถยืดได้ในราคา 85,000.- บาทเป็นเงินสด

	ACTUAL BALANCE		
	FEE	PRINCIPAL	TOTAL
	---	---	---
	---	---	---
	21,910.-	87,500.-	109,410.-
ขายเงินสด 85,000.-	21,910.-	2,500.-	24,410.-

การบันทึกรายการ

เดบิต. เงินสด	21,910.-
เดบิต. ขาดทุนจากการขายรถยืด	2,500.-
เครดิต. ลูกหนี้ผ่อนชำระ	24,410.-

รณียกที่ขายและผู้ซื้อชำระด้วยเงินสดจะถูกตัดยอดออกจากลูกหนี้ผ่อนชำระ โดยทันที ถือว่าสัญญาหมายเลขนี้ชำระหนี้เสร็จสิ้นกันไปแล้ว (Paid) การ Paid ในกรณีนี้ การรณียกจะไม่ปรากฏยอด Actual Balance เป็นศูนย์ (.00) ทุกของเหมือนการผ่อนชำระหมคตามปรกติ แต่จะปรากฏยอดที่เหลืออยู่ภายหลังที่ไคลงค่าขายรณียกคั้นนั้นไปแล้ว ในกรณีที่ขายไคมากกว่านี้ เช่น ขายไค 87,500.- บาท ยอดขาดทุนจะหมคพอดี ถ้าขายไคราคาสูงกว่านี้ขึ้นไปเรื่อย ๆ ยอด Fee ที่ต้องตัดออกเป็นเงินลคจะลคต่ำลงตามลำดับจนถึงราคาขาย 109,410.- บาท ถ้าขายไคสูงกว่านี้ขึ้นไปจะไม่มีเงินลค แต่ส่วนที่เกินไปจะกลายเป็นกำไรจากการขายรณียกคั้นนี้

6. [ผู้เช่าซื้อชำระหมคก่อนกำหนดและการลคส่วนลค ผู้เช่าซื้อบางราย เมื่อทำการผ่อนชำระมาไคระยะหนึ่ง อาจเกิดความเบือหนายที่ตองทำการผ่อนชำระคางวคโดยทุก ๆ เดือน หรืออาจเป็นเพราะการคินทางไม่สะดวกในการมาชำระคางวค (แต่ละบริษัทมีวิธีการรับชำระคางวคไคหลายวิธีเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้เช่าซื้อมากที่สุด เช่น รับเช็คลวงหน้าสำหรับคางวคไคหลาย ๆ งวค มีพนักงานเก็บเงินไปเก็บถึงที่บ้านหรือที่ทำงาน ส่งเช็ค ธนาคาร เช็คไปรษณียมาทางไปรษณีย ตลอดจนการชำระผ่านธนาคารของผู้เช่าซื้อ เป็นต้น ซึ่งบางบริษัทอาจให้บริการไคไม่ครบ ทำให้ผู้เช่าซื้อไม่สะดวกที่จะมาชำระคางวคทุกเดือน) หังขณะนั้น ผู้เช่าซื้อเงินก้อนเป็นจำนวนมากเพียงตองอยู่ควย จึงอาจทำการลคต่อกับบริษัทเพื่อขอชำระคางวคหังหมคไปเลย ซึ่งการที่ผู้เช่าซื้อมาขอชำระคางวคที่เหลือหังหมคคั้นที่กอนถึงกำหนดคั้น บริษัทเงินทุนจะลคส่วนลคให้ การลคส่วนลคนี้ไครับประโยชน์หัง 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายผู้เช่าซื้อจะไครับส่วนลค คือทำให้ไม่ตองจ่ายชำระค่าเช่าซื้อรณคคั้นนั้นเทาจำนวนราคาเช่าซื้อหังจำนวน เป็นการประหยศการลคไปไค ทางฝ่ายบริษัทเงินทุน การให้ส่วนลคถือเป็นลคใจที่จะทำให้ผู้เช่าซื้อหาโอกาสมาชำระค่าเช่าซื้อหังหมคกอนไคเมื่อเขามีเงินก้อนจริงอยู่ ถึงแม้วบริษัทจะตองเสียผลลคอบแทนที่ควรจะได้รับส่วนหนึ่งไปเป็นเงินลค แต่เงินที่บริษัทไครับจากการชำระหมคกอนกำหนดคั้น บริษัทสามารถนำไปหาผลประโยชน์ลคไปไคอีก จึงเห็นไคว่า เป็นประโยชน์แก่กันหังสองฝ่าย

เมื่อผู้เช่าซื้อมาลคขอชำระหมคกอนกำหนด การคำนวณยอดที่ตองชำระคือ สมมติผู้เช่าซื้อผ่อนชำระคางวคมาโดยตลอดจนกระทั่งเหลืออยู่อีก 12 งวค และผู้เช่าซื้อ

รายนี้ผ่อนชำระตรงเวลาทุกครั้ง ยอด Actual Balance เหลือคั้งนี้คือ Fee 12,500.- บาท Principal 50,000.- บาท และ Balance 62,500.- บาท ตามลำดับ นำ ยอด Balance คือ 62,500.- บาทมาคำนวณหาค่าปัจจุบัน (Present Value) การหา ค่าปัจจุบันนั้น ทุกบริษัทจะมีตารางเตรียมไว้เสมอ ตารางหาค่าปัจจุบันนี้แต่ละบริษัทอาจจะ ใช้อัตราส่วนลดไม่เท่ากัน อย่างไรก็ตาม อัตราส่วนลดนี้จะต่ำกว่าอัตราผลตอบแทนที่บริษัท คิดจากผู้เช่าซื้อในการเช่าซื้อรถยนต์คันนั้นเสมอ เช่น เมื่อคิดอัตราผลตอบแทนจากการผ่อน ชำระจะคิดในอัตรา 12 % - 15 % ต่อปี แต่เมื่อมาคิดอัตราส่วนลด อัตราที่ใช้คิดจะอยู่ ในราว 9 % - 10 % ต่อปี และไม่ได้เป็น Flat rate เหมือนการคิดอัตราผลตอบแทน เมื่อเปิดตารางค่าปัจจุบัน ปรากฏว่า ที่ 12 งวดแสดงจำนวนไว้ 0.908325 นำจำนวน 62,500.- คูณกับ 0.908325 เท่ากับ 56,800.- บาท แสดงว่า ในวันนั้น ถ้าผู้เช่าซื้อ มี ยอด Balance คงเหลือ 62,500.- บาทและต้องการจะชำระบัญชีทั้งหมด ผู้เช่าซื้อต้องจ่าย เงินจำนวน 56,800.- บาท เมื่อชำระแล้ว ในการคถุหนี้ ของ Fee และ Balance จะแสดงยอดเงินลดเหลือไว้ 1

	ACTUAL BALANCE		
	FEE	PRINCIPAL	TOTAL
	---	---	---
	---	---	---
	12,500.-	50,000.-	62,500.-
ชำระบัญชีทั้งหมด 56,800.- บาท	5,700.-	-	5,700.-

ส่วนการบันทึกรายการนั้นจะเป็น

เดบิต. ธนาคาร...

56,800.-

เดบิต. เงินลด

5,700.-

เครดิต. ถูหนี้

62,500.-

ดังที่กล่าวแล้วว่า การนำยอด Balance มาคูณกับอัตราส่วนลดที่กำหนดไว้ จะได้จำนวนค่าปัจจุบันนี้ ใช้เมื่อผู้เช่าซื้อผ่อนชำระตรงตามเวลาเท่านั้น ถ้าผู้เช่าซื้อ ผ่อนชำระช้ากว่ากำหนดคือผ่อนไม่ทันงวด จำนวนที่ผ่อนชำระเข้าไปจะไม่นำมาคิดส่วนลดด้วย เช่น

ยอด Balance คงเหลือ 62,500.- บาทตามการคลุกหนึ่ยอย และต้องผ่อนชำระอีก 10 งวด ๆ ละ 6,250.- บาทในขณะที่มาขอชำระบัญชีทั้งหมด แต่ตามสัญญาเช่าซื้อถ้าชำระตรงตามกำหนดควรจะเหลือ 8 งวด เป็นยอดคงเหลือทั้งสิ้น 50,000.- บาท การคำนวณหา ยอดชำระหมดจะนำจำนวน 50,000.- บาทมาคิด โดยคูณกับอัตราส่วนลดที่ 8 งวด (ให้เท่ากับ 0.9355) เป็น 50,000.- คูณด้วย 0.9355 เท่ากับ 46,775.- บาท แล้วจึงนำยอดนี้มาบวกเข้ากับ 12,500.- บาท(6,250.- คูณกับ 2) คือ 46,775.- บวกกับ 12,500.- ยอดที่ผู้เช่าซื้อจะต้องชำระทั้งหมดในขณะนี้คือ 59,275.- บาท

7. ค่าปรับในการชำระล่าช้า บางบริษัทจะคิดค่าปรับจากผู้เช่าซื้อในกรณีที่มาชำระค้างมากกว่าที่กำหนด โดยถือว่า บริษัทได้ลงทุนไปแล้ว ต้องเสียดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ไปก่อน อย่างไรก็ตาม แต่ละบริษัทอาจมีหลักไม่เหมือนกันในการคิดค่าปรับ แต่มีปัจจัยอยู่ 2 อย่างที่จะเป็นตัวช่วยกำหนดคือ ระยะเวลาที่ค้างชำระไปและจำนวนที่ต้องผ่อนชำระในแต่ละงวด ทั้ง 2 สิ่งนี้ยิ่งมาก ค่าปรับยิ่งสูง ค่าปรับนี้บริษัทมักจะจัดทำขึ้นเป็นตาราง (Table) ค่าปรับไว้ควรวาง ในระดับไหนเป็นค่าปรับเท่าใด ในทางปฏิบัติ บางแห่งจะยึดถือตามตารางโดยเคร่งครัด บางแห่งก็เพียงใช้ตารางเป็นหลักคร่าว ๆ โดยพิจารณาสิ่งอื่นประกอบ

การบันทึกรายการไม่มีปัญหาใด ๆ เป็นแบบธรรมดา คือ

เดบิต. ธนาคาร...

เครดิต. ค่าปรับรับเนื่องจากการชำระล่าช้า

8. การตัดจำหน่ายหนี้สูญ ไก่กล่าวมาแล้วว่า การที่บริษัทจะพิจารณาตัดจำหน่ายหนี้สูญในลูกหนี้รายใดนั้นต้องคำนึงวิธีการ เป็นขั้นตอนทั้งทางค่านบริษัทและทางค่านกฎหมาย จนในขั้นที่สุดจะต้องให้ประชุมคณะกรรมการบริษัทพิจารณาอนุมัติ จึงตัดเป็นหนี้สูญได้ แผนกบัญชีจะใช้รายงานการประชุมของคณะกรรมการบริษัท เป็นหลักฐานในการลงบัญชี

การลงบัญชี เมื่อมีการตัดหนี้สูญ

เดบิต. หนี้สูญ (หรือสำรองหนี้สูญ)	(จำนวน Principal)
เดบิต. เงินลด	(จำนวน Fee ที่เหลือ)
เครดิต. ลูกหนี้ผ่อนชำระ	(จำนวน Total)

จำนวนที่ตัดจำหน่ายเป็นหนี้สูญ บริษัทจะใช้จำนวน Principal หรือเงินลงทุนที่ยังเหลืออยู่ในรถคันนั้นมาตัดเป็นหนี้สูญ ส่วน Fee หรือ Unrealized Gross Profit จะตัดออกทั้งจำนวน เป็นเงินสด ความเสียหายของบริษัทนอกจากเงินลงทุนที่ต้องสูญเสียไปแล้ว ยังต้องเสียต้นทุนของเงินทุนไปอีกด้วย

การลงบัญชี เมื่อมีลูกค้าตกลงทำสัญญา เขาซื้อกับบริษัทนั้น ยังมีอีกวิธีหนึ่งที่บริษัทเงินทุนหลายแห่งใช้กันอยู่ วิธีนี้จะไม่มีการแสดงรายการซื้อ - ขายในการบันทึกรายการทางบัญชี เมื่อมีการทำสัญญา เขาซื้อกันแล้วจะบันทึกรายการดังนี้คือ

เดบิต. ลูกหนี้ เขาซื้อ

เครดิต. ธนาคาร...

เครดิต. รายได้ที่คาดว่าจะได้รับ (Unrealized profit)

จำนวนลูกหนี้เขาซื้อที่บันทึกจะรวมยอดทั้ง Principal และ Fee เข้าด้วยกันเป็นยอดลูกหนี้ทั้งหมดของรายนั้น ส่วนรายการเครดิตธนาคารนั้นคือยอด Principal ซึ่งเป็นยอดที่บริษัทเงินทุนจะต้องจ่ายให้แก่ผู้ขายรถยนต์นั่นเอง การบันทึกรายการนี้ทันทีเพื่อตัดรายการซื้อหรือต้นทุนสินค้าขายออกไป ส่วนรายการเครดิตคือรายการหนึ่งคือ Fee ที่คาดว่าจะได้รับนั่นเอง

เมื่อผู้เขาซื้อเข้ามาจนชำระค่างวด การบันทึกรายการจะเป็น

เดบิต. ธนาคาร...

เครดิต. ลูกหนี้ เขาซื้อ

และ เดบิต. Unrealized profit

เครดิต. Realized profit

การผ่อนชำระค่างวดแต่ละงวดจะลดจำนวนลูกหนี้เขาซื้อลง ไป เป็นลำดับรวมทั้ง เปลี่ยน Unrealized profit ให้เป็น Realized profit และตัว Realized profit นี้เองคือ รายได้หลักของกิจการนั้น ๆ

นอกจากการบันทึกรายการทางการบัญชีที่แตกต่างกันแล้ว ยังมีกรบันทึกการค้ลูกหนี้อีกแบบหนึ่งที่แตกต่างไปจากที่ได้อธิบายมาแล้วด้วย ในแบบก่อนการบันทึกการค้ลูกหนี้จะกระทำ

PURCHASE

CUSTOMER'S ACCOUNT NO.:

SHEET NO

NO OF INSTAL	INSTALMENT AMOUNT	REALIZED INCOME	AMOUNT PURCHASED	UNREALIZED INCOME BAL.

ENGINE NUMBER	INSTAL. TERM	STARTING DATE	INSTALMENT AMOUNT	REBATE

VARIANCE	REBATE/ PENALTY	REALIZED INCOME	UNREALIZED INCOME BAL.	VERIFICATION FACTOR

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- 16. PL = PAY LATER
- 17. NP = NOTES PAYABLE

เมื่อผู้เช่าซื้อได้ชำระค่าวงมาแล้ว ส่วนวิธีนี้ เมื่อถึงกำหนดชำระค่าวงจะมีการบันทึกค่าวงลงไปในการค้ำที่ ไม่ว่าจะชำระจริงหรือไม่ก็ตาม

ตามภาพที่ 24 ตัวอย่างของการค้ำค้ำนี้ คำอธิบายรายการต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในการค้ำโดยย่อ

Due date	- วันที่ครบกำหนดแต่ละงวด จะเป็นวันที่เดียวกันของแต่ละเดือน
No. of Instal.	- จำนวนงวดที่ผ่อนชำระ
Instalment amount	- จำนวนที่ต้องผ่อนชำระในแต่ละงวด
Realized income	- จำนวนที่ถือเป็นรายได้ของการผ่อนชำระในแต่ละงวด
Amount purchased	- ราคาซื้อทั้งหมดของรถคันนั้นหักด้วยเงินค้ำหรือคือจำนวนเงินที่บริษัทต้องลงทุนไปในรถคันนั้นก่อน (Initial cost)
Unrealized income balance	- ยอดของรายได้ที่จะได้รับทั้งหมดภายหลังจากการผ่อนชำระของผู้เช่าซื้อรายนี้สิ้นสุดลงแล้ว
Guarantor	- ผู้ค้ำประกันผู้เช่าซื้อ
Salesman	- พนักงานขาย
Commission	- ค่านายหน้าสำหรับการนำรถเข้ามาให้แก่บริษัทได้
Model	- แบบของรถ (ยี่ห้อ) ที่เช่าซื้อ
Plate number	- หมายเลขทะเบียนของรถยนต์ที่เช่าซื้อ
Engine number	- หมายเลขของเครื่องยนต์
Instal. term	- อัตราและระยะเวลาของการผ่อนชำระ
Starting date	- วันที่เริ่มการผ่อนชำระ
Instalment amount	- จำนวนเงินที่ต้องผ่อนชำระทั้งหมด (Principal & Fee)
Rebate	- เงินลดหรือส่วนลดที่บริษัทที่บริษัทให้แก่ผู้เช่าซื้อ (ถ้ามี)
Reference	- หมายเลขใบเสร็จรับเงิน
Variance	- ส่วนแตกต่างระหว่างยอด Balance ที่ควรจะเป็นกับยอด Balance ที่เป็นจริง
Rebate/Penalty	- เงินลดที่ให้แก่ผู้เช่าซื้อ หรือค่าปรับที่คิดจากผู้เช่าซื้อ

การลงบัญชีสำหรับการค้ำประกันนี้มีข้อแตกต่างไปจากวิธีเดิมคือ วิธีแรกนั้นจะบันทึกรายการในการค้ำถือเมื่อผู้เช่าซื้อได้จ่ายชำระค่าเช่าจริง ๆ แล้วเท่านั้น ถ้าผู้เช่าซื้อค่าเช่าจะไม่ว่าจะเป็นถึงงวดหรือระยะเวลาเท่าใด การก็จะแสดงรายการเท่าที่ผู้เช่าซื้อได้ผ่อนชำระมาเป็นครั้งสุดท้าย ไม่แสดงรายการใดไว้อีก ส่วนวิธีที่ 2 นี้ เมื่อถึงวันครบกำหนดผ่อนชำระจะมีการบันทึกรายการในการค้ำถือทันทีไม่ว่าผู้เช่าซื้อได้ชำระค่าเช่าแล้วจริงหรือไม่ ดังตัวอย่าง

DATE	BALANCE SHOULD BE	ACTUAL BALANCE	REALIZED INCOME	UNREALIZED INCOME BAL.
Jan. 15 76	100,000.-	100,000.-	-	20,000.-

วันที่ทำสัญญา 15 มกราคม ผ่อนชำระ 20 เดือน เดือนละ 5,000.- บาท เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 100,000.- บาท เป็น 20,000.- บาท และ 80,000.- บาท ในวันที่ทำสัญญา จะมีการบันทึกการค้ำถือดังตัวอย่างข้างบน

เมื่อถึงวันที่ 15 กุมภาพันธ์อันเป็นวันครบกำหนดที่ต้องผ่อนชำระค่าเช่างวดแรก ถ้าผู้เช่าซื้อชำระตรงตามเวลาที่กำหนด การบันทึกการค้ำถือจะเป็น

DATE	INSTAL. NO.	INSTAL. AMOUNT	AMOUNT PAID	BALANCE SHOULD BE	ACTUAL BALANCE	REALIZED INCOME	UNREALIZED INCOME BAL.
JAN. 15 76				100,000.-	100,000.-	-	20,000.-
FEB. 15 76	1	5,000.-	5,000.-	95,000.-	95,000.-	1,000.-	19,000.-

ถ้างวดที่ 2 และ 3 ต่อไป ผู้เช่าซื้อยังผ่อนชำระตรงเวลาคือวันที่ 15 ของเดือนมีนาคมและเมษายน การก็จะปรากฏรายการดังนี้

DATE	INSTAL. NO.	INSTAL. AMOUNT	AMOUNT PAID	BALANCE SHOULD BE	ACTUAL BALANCE	REALIZED INCOME	UNREALIZED INCOME BAL.
JAN. 15 76				100,000.-	100,000.-	-	20,000.-
FEB. 15 76	1	5,000.-	5,000.-	95,000.-	95,000.-	1,000.-	19,000.-
MAR. 15 76	2	5,000.-	5,000.-	90,000.-	90,000.-	1,000.-	18,000.-
APR. 15 76	3	5,000.-	5,000.-	85,000.-	85,000.-	1,000.-	17,000.-

ต่อมาในงวดที่ 4 ปรากฏว่า ผู้เช่าซื้อชำระค่าเช่าไป 5 วัน คือมาชำระในวันที่ 20 พฤษภาคม ในกรณีเช่นนี้ การบันทึกการค้ำกู้หนี้ เมื่อถึงวันที่ 15 พฤษภาคมจะบันทึกรายการลงไปก่อน และเมื่อถึงวันที่ 20 พฤษภาคม จึงลงรายการที่สมบูรณ์อีกครั้งหนึ่ง

DATE	NO. OF DAYS	INSTAL. NO.	INSTAL. AMOUNT	AMOUNT PAID	BALANCE SHOULD BE	ACTUAL BALANCE	VARIANCE	REALIZED INCOME	UNREALIZED INCOME BAL.
JAN 15 76					100,000.-	100,000.-	-	-	20,000.-
...				
APR 15 76		3	5,000.-	5,000.-	85,000.-	85,000.-	-	1,000.-	17,000.-
MAY 15 76		4	5,000.-	-	80,000.-	85,000.-	(5,000.-)	-	17,000.-
MAY 20 76	5	4	-	5,000.-	80,000.-	80,000.-	-	1,000.-	16,000.-

จะเห็นได้ว่า เมื่อถึงวันที่ 15 พฤษภาคมแล้ว การคัดลอกหนี้จะได้รับการบันทึกรายการ
ทันที ยอดที่แตกต่างไปจากที่ควรจะเป็นจะแสดงไว้ในช่อง Variance และเมื่อได้รับการ
ผ่อนชำระแล้วจึงบันทึกลงอีกครั้งหนึ่ง ยอด Balance should be และ Actual Balance
จะตรงกันอีกครั้งหนึ่ง ยอดในช่อง Variance จะหมดไป (ยอดในช่อง Variance ที่เป็น
ผลจากการชำระล่าช้านี้อาจจะออกยอดเป็นสีแดงในการคิด)

ในงวดที่ 5 ผู้เช่าซื้อชำระล่าช้าไป 10 วัน คือ วันที่ 25 มิถุนายนจึงมาชำระ และ
บริษัทผู้ให้เช่าซื้อนั้นเมื่อกฎไว้ว่า ถ้าชำระล่าช้าเกิน 7 วันต้องเสียค่าปรับ และเมื่อเกินกำหนด
3 วันแล้ว การคิดดอกเบี้ยเพื่อเป็นค่าปรับจะคิดตั้งแต่วันที่เกินกำหนดคือวันที่ 15 เป็นจำนวน
ทั้งหมด 10 วัน สมมติเป็นค่าปรับที่ต้องเสีย 100.- บาท ทุกอย่างบันทึกลงการคัดลดยกกับ
ตัวอย่างคงได้แสดงไว้แล้ว แต่ในช่อง No. of days เปลี่ยนเป็น 10 วัน และในช่อง
Rebate/Penalty จะแสดงจำนวนเงินค่าปรับ 100.- บาทไว้ ถ้าในงวดต่อ ๆ ไปยังมี
ชำระล่าช้าบาง ครั้งใดที่ผู้เช่าซื้อต้องเสียค่าปรับ ในช่อง
Rebate/Penalty ก็มียอดค่าปรับปรากฏขึ้นอีกเรื่อยไป

การชำระค้างงวดก่อนหรือตรงตามเวลาที่กำหนด บางบริษัทจะมีส่วนลดให้แก่ลูกค้าเป็น
ร้อยละของจำนวนงวดที่ต้องผ่อนชำระ ดังนั้น ถ้าผู้เช่าซื้อผ่อนชำระมาเร็วและได้รับส่วนลด
จำนวนส่วนลดก็จะแสดงในช่อง Rebate/Penalty เช่นเดียวกัน หรือในกรณีที่ผู้เช่าซื้อ
ขอชำระบัญชีทั้งหมดก่อนกำหนด บริษัทจะให้ส่วนลด และจำนวนเงินลดที่ให้ปรากฏในช่อง
นี้เช่นเดียวกัน

เมื่อผู้เช่าซื้อผ่อนชำระจนครบงวดตามที่กำหนดในสัญญาถึงงวดสุดท้าย บริษัทจะทำ
การคำนวณยอดในช่อง Rebate/Penalty นี้ว่า ยอดใดจะมากกว่ายอดใด ถ้ายอด ของ
Rebate มากกว่า งวดสุดท้ายของผู้เช่าซื้อรายนั้นจะน้อยลงกว่าปกติที่ต้องชำระเนื่องจากที่
มีส่วนลดให้ แต่ถ้ายอด Penalty สูงกว่า แสดงว่าผู้เช่าซื้อต้องเสียดอกเบี้ยเพิ่ม เป็นค่าปรับ
ในการชำระล่าช้าระหว่างงวดที่ใดผ่านมาแล้ว การที่นำยอด Rebate/Penalty มาปรับ
ปรุ้งในงวดสุดท้าย ไม่ได้คิดกับลูกค้าทันทีที่เกิดรายการขึ้นนั้น เพื่อเป็นการตัดปัญหา เพราะถ้า
ผู้เช่าซื้อได้รับส่วนลดก็ไม่มีปัญหาอะไร แต่ถ้าวเช่าซื้อต้องเสียค่าปรับนั้น มักไม่เต็มใจที่จะเสีย
และจะมีการเจรจาต่อรองหรือบ้ายเบี่ยงเสมอ เมื่อเกิดเรื่อง เช่นนี้ขึ้นผู้เช่าซื้อมักไม่พอใจ

และก่อให้เกิดปัญหาในการผ่อนชำระต่อ ๆ ไปได้ ดังนั้น บริษัทจึงเพียงแต่เตือนผู้เช่าชื่อว่า
อย่าผ่อนชำระล่าช้าเกินกำหนด มิฉะนั้นจะเสียค่าปรับ และถ้าลูกค้าต้องเสียค่าปรับแล้วจะ
ทำการปรับปรุงในงวดสุดท้ายครั้ง เดียวด้วยยอดค่าปรับทั้งหมด ถ้าลูกค้าปฏิเสธหรือบอกล่าช้า
บริษัทเพียงแต่ไม่โอนทะเบียนให้ ลูกค้าเมื่อเห็นว่า เหลือเพียงงวดเดียวก็มักจะตกลงกันได้
ง่ายขึ้น สะดวกสบายทั้งฝ่ายผู้เช่าซื้อและฝ่ายบริษัท

ความจริงการบันทึกการค้ำประกันนี้ทั้ง 2 ชนิดคงได้กล่าวมาแล้วนี้ แบบฟอร์มของการค้ำประกัน
2 อย่างสามารถนำมาใช้กับการบันทึกรายการได้ทั้ง 2 ชนิด แต่ที่นำการค้ำประกันมาแสดงให้แยก
ต่างกันนั้น เพื่อให้เห็นถึงลักษณะต่าง ๆ ของการค้ำประกันที่ต่างกันอยู่ในธุรกิจให้เข้าใจรถยนต์
ตัวอย่างของการค้ำประกันที่นำมาแสดงอันหลังนี้มีความละเอียดละออกว่าอันแรก แต่ในปัจจุบัน
นี้ การค้ำที่มีความละเอียดและวิธีการลงบัญชีซ้ำ 2 ครั้ง เมื่อถึงกำหนดและเมื่อจ่ายจริงนั้นไม่สู้
จะเป็นที่นิยมมากนัก เนื่องจาก เป็นการเพิ่มงานให้แก่ฝ่ายการบัญชีเกินความจำเป็น บริษัทที่
มีจำนวนรถยนต์อยู่ในบัญชีไม่มากยังมีใช้กันอยู่ แต่บริษัทที่มีรถยนต์ให้เช่าซื้อนับเป็นพัน ๆ คัน
หรือเป็นหมื่นคันมักใช้วิธีซึ่งให้ความสะดวกรวดเร็ว ง่ายกว่า และให้รายละเอียดพอเพียงสำหรับ
ฝ่ายการบัญชี

การเก็บยอดผ่อนชำระ (Collection) และยอด Realized Gross Profit

ในรอบระยะเวลาหนึ่งซึ่งโดยปกติจะเป็น 1 เดือน บริษัทเงินทุนจะปิดบัญชีภายในเพื่อ
หาผลการดำเนินงานสักครั้งหนึ่ง ยอดตัวเลขที่บริษัทเงินทุนต้องการจะได้และให้ความสนใจ
คือ ยอดผ่อนชำระจากผู้เช่าซื้อทั้งหมด (Collection) ในเดือนนั้น เพราะเป็นยอดที่แสดง
ว่า บริษัทมีเงินสดไหลเข้ามาเพียงใด ความสามารถในการเก็บหนี้ที่อยู่ในระดับที่มีประสิทธิ
ภาพสูงหรือไม่ บริษัทเงินทุนที่ดำเนินกิจการค้าเช่าซื้อรถยนต์จะถือยอด Collection เป็น
ยอดที่สำคัญ เนื่องจาก เป็นแหล่ง เงินทุนหมุนเวียนที่ใหญ่ที่สุด อีกยอดหนึ่งที่มีความสำคัญเท่า
เทียมกันคือยอด Fee ที่ได้รับทั้งหมดในเดือนหนึ่ง ๆ ยอด Fee นี้จะเป็น Realized
Gross Profit ของงวดระยะเวลาบัญชีนั้น ๆ ด้วย คือ เป็นรายได้แหล่งใหญ่ที่สุดของบริษัท
เงินทุนที่แสดงในงบกำไรขาดทุนของบริษัท

การเก็บยอด Collection และยอด Fee นั้น บริษัทเงินทุนขนาดเล็กมีรถยนต์ที่ให้

เช่าซื้อเพียงไม่กี่คัน การบันทึกการค้ำประกันอาจทำได้ด้วยมือ ดังนั้น เมื่อสิ้นเดือน การเก็บยอด
ของนำการค้ำประกันชำระหนี้ในเดือนนั้น ๆ มาบวกที่ละใบทั้งยอด Collection และ Fee
ก็จะได้ออกยอดเดือนออกมา ยอด Collection สามารถตรวจสอบความถูกต้องได้กับที่
บันทึกลงในสมุดรายวัน เงินสกรับ คือยอดเครดิตของลูกหนี้ผ่อนชำระหนี้เอง

สำหรับบริษัทใหญ่ ๆ ที่มีลูกหนี้เป็นจำนวนมาก การบันทึกการค้ำด้วยมือจะไม่สะดวกและ
เสียเวลามาก ปัจจุบันส่วนใหญ่จึงหันไปใช้เครื่องจักรลงบัญชี ซึ่งเครื่องจักรลงบัญชีนี้จะให้
ความสะดวกมากขึ้นคือ เมื่อบันทึกรายการผ่อนชำระค้างวดของผู้เช่าซื้อแต่ละรายลงในการ์ด
นั้น เครื่องจะพิมพ์สำเนาใส่กระดาษอีกแผ่นให้พร้อมกันไปในพื้นที่ เมื่อลงการค้ำแผ่นต่อไป
เครื่องจะพิมพ์รายการทดลองไปอีกบริษัทหนึ่ง เรียงลำดับไป กระดาษสำเนาแผ่นหนึ่งจะพิมพ์
สำเนาการผ่อนชำระได้รวม 100 ราย เมื่อหมดแผ่นหนึ่งเครื่องจะบวกยอดของการผ่อนชำระ
ระ (Collection) ได้ทันที (คือของ Payment ในการค้ำประกัน) พร้อมทั้งยอด Fee จาก
ของทดลองจาก Payment ด้วย เดือนหนึ่งมีสำเนาที่แผ่น นำยอดของแต่ละแผ่นมารวมกันจะได้
ยอด Collection และ Fee ทันที การตรวจสอบความถูกต้องใช้ยอดจากสมุดเงินสกรับ
เช่นเดียวกัน

การทำงานแยกอายุหนี้ (Aging)

ความสำคัญของบแยกอายุหนี้มีอยู่มาก ฝ่ายจัดการใช้ เป็นเครื่องมือในการพิจารณา
การปล่อยสินเชื่อกันแล้ว ๆ มาของบริษัทว่าผู้เช่าซื้อส่วนใหญ่ของบริษัทผ่อนชำระดีหรือไม่ มีไม่
คืออยู่ที่เปอร์เซ็นต์ของยอดลูกหนี้ทั้งหมด และใช้ในการพิจารณาถึงประสิทธิภาพในการจัดเก็บ
หนี้ของฝ่ายติดตามและทวงถาม การติดตามผู้เช่าซื้อถ้าล่าช้าหรือไม่ทั่วถึง อาจมีผู้
เช่าซื้อบางรายที่ผ่อนชำระหรือบางรายไม่สะดวกที่จะมาผ่อนชำระทุก ๆ เดือนจึงรอการ
ผ่อนชำระไว้หลายเดือนจึงมาชำระครั้งหนึ่ง ซึ่งเป็นเหตุให้บริษัทเสียหายเนื่องจากบริษัทต้อง
มีค่าใช้จ่ายในต้นทุนของเงินทุนอยู่ตลอดเวลา

การทำงานแยกอายุหนี้ นั้น ปัจจุบันวิธีการไม่ยุ่งยาก เนื่องจากมีเครื่องจักรลงบัญชีเข้ามา
ช่วย เครื่องจักรนี้สามารถกำหนดให้ทำงานแยกอายุหนี้ได้ ชั้นแรกต้องกำหนดว่า จะทำงาน
แยกอายุหนี้ ณ สิ้นสุดวันใด เมื่อสิ้นวันนั้นจะนำการค้ำประกันทุกใบมาคำนวณว่า ค้างชำระค้างวด
อยู่ทั้งหมดกี่งวด เมื่อถึงวันนั้นเป็นจำนวนเงินเท่าใด ค้างงวดที่ค้างนี้ไม่ได้หมายถึงจะต้องผ่อน

ถึงงวดจึงจะครบตามสัญญา แต่หมายถึงว่า เมื่อถึงวันที่กำหนด ผู้เช่าซื้อถ้าผ่อนชำระตรงตามงวดแล้วจะต้องผ่อนดอกเบี้ยงวด จำนวนแตกต่างระหว่างงวดที่ผ่อนไปดอกเบี้ยจริง ๆ กับที่ควรจะต้องผ่อนดอกเบี้ยตามสัญญาคือค้างงวดที่ค้างชำระอยู่ตามความหมายนี้

ในกรณีที่บริษัทบันทึกการค้ำประกันแบบลงวันที่เมื่อถึงกำหนดชำระ การค้างชำระเท่าใดสามารถดูได้จากที่โดยเพียงดูจากของ Variance เท่านั้น ถ้ามีจำนวนเงินปรากฏอยู่ในของ Variance แสดงว่ามีการค้างชำระเป็นจำนวนเงินเท่านั้น จะคำนวณว่าค้างชำระถึงงวดก็นำอัตราผ่อนชำระใน 1 งวดไปหารดอกเบี้ยจำนวนงวดที่ค้างชำระออกมา ถ้าในของ Variance เป็น 0 แสดงว่า ไม่มีการค้างชำระ

เมื่อได้ตัวเลขค้างงวดที่ค้างชำระแล้วนำเข้าเครื่องจักรลงบัญชี เพื่อให้เครื่องจักรจัดการแยกจำนวนที่ค้างชำระออกเป็นงวด ๆ โดยอัตโนมัติ

งบแยกอายุหนี้จะมีออกมาได้ใน 2 ลักษณะคือ

ก. แบบแสดงจำนวนเงินเป็นระยะ ๆ นานขึ้นตามลำดับ

ชนิดกรด	ยอดค้ำประกันที่ค้างชำระ 1 - 30 วัน	31-60 วัน	61-90 วัน	91-120 วัน	121 - 150 วัน	151 วันขึ้นไป	หมายเหตุ

งบแยกอายุหนี้แบบนี้จะแยกจำนวนที่ค้างชำระออกเป็นงวด ๆ ถ้าผู้เช่าซื้อรายหนึ่งค้างชำระติดต่อกัน 4 งวด งวดละ 1,000.- บาท และอีกรายหนึ่งค้างชำระ 5 งวด งวดละ 1,500.- บาท 2 รายนี้จะปรากฏในงบแยกอายุหนี้ดังนี้

จำนวนคัน	2	-	-	-	1	1	-
	11,500	2,500	2,500	2,500	2,500	2,500	-

วิธีนี้แสดงให้เห็นว่า ในช่วง 1 - 30 วัน, 31 - 60 วัน, ... มีจำนวนเงินผ่อนชำระในช่วงนั้นค้างอยู่เป็นจำนวนเท่าใด เช่น ในช่วงระยะเวลา 61 - 90 วัน มีค้างงวดผ่อนชำระค้างอยู่รวม 2,500.- บาท แต่ไม่มีลูกหนี้รายใดค้างอยู่ในช่วง 61 - 90 วันนี้ ในช่วง 91 - 120 วันมียอดค้างชำระอยู่ 2,500.- บาท และมีลูกหนี้ 1 รายที่ค้างชำระ

ถึงช่วงนี้ เป็นต้น

ข. แบบแสดงจำนวนงวดที่ค้างชำระทั้งหมดของลูกหนี้ สำหรับแบบฉบับจะไม่แสดง ยอดค้างชำระออกเป็นงวด ๆ โดยแบ่งจำนวนที่คงตอนเป็นระยะ ๆ ออกไป แต่จะคำนวณ ยอดที่ค้างชำระทั้งหมดว่าเป็นจำนวนกี่งวด จำนวนเงินรวมเท่าใด และแสดงยอดทั้งก่อนใน งบแยกอายุหนี้ วิธีนี้แสดงให้เห็นว่า มีลูกหนี้ที่ค้างชำระกี่งวดอยู่เป็นจำนวนเงินเท่าใด ก็ค้น สมมติตามตัวอย่างเดิม วิธีที่ 2 จะอยู่ในลักษณะดังนี้

ชนิดรถ	ยอดลูกหนี้ ค้างชำระ	ค้าง 1 งวด	ค้าง 2 งวด	ค้าง 3 งวด	ค้าง 4 งวด	ค้าง 5 งวด	ค้าง 6 งวดขึ้นไป	หมายเหตุ
จำนวนรถ	2				1	1		
	11,500	-	-	-	4,000	7,500	-	

งบแบบนี้ทำให้เห็นว่า มีค้างชำระถึง 4 งวดอยู่ 1 ราย เป็นยอดค้างชำระรวมทั้งสิ้น 4,000.- บาท และยอดค้างชำระถึง 5 งวดจำนวน 1 ราย เป็นเงินรวม 7,500.- บาท

วิธีที่ 1 ยอดค้างชำระของลูกหนี้ถูกกระจายกันออกไปเป็นหลาย ๆ งวด ในกรณีที่มี ลูกหนี้ค้างชำระค้างงวดยาวนานเป็นจำนวนมาก ยอดที่ค้างชำระนานจะแสดงไม่สูงนัก เพราะ ถูกเฉลี่ยไว้ในงวดต้น ๆ ด้วย ส่วนวิธีที่ 2 งวดแรก ๆ จะลดน้อยลง ส่วนงวดท้าย ๆ จะ แสดงยอดสูงเพิ่มขึ้น ผู้ที่ใช้งบแยกอายุลูกหนี้จึงควรทราบถึงแหล่งที่มาและวิธีการเก็บตัวเลข ขงมูลต่าง ๆ มิฉะนั้นจะเข้าใจผิดในงบนั้น ๆ ได้

การทำงานการเงิน

งานชิ้นสำคัญของฝ่ายการบัญชีคือ การทำงานการเงิน อันเป็นการสรุปผลการดำเนินงาน ทั้งหมดของบริษัทในรอบระยะเวลาที่ผ่านมา บริษัทเงินทุนจะปิดบัญชีเป็นการภายในทุก เดือน และจะปิดใหญ่ปีละครั้ง การปิดบัญชีประจำเดือน งบที่ออกมามักอยู่ในรูปที่จะใช้เพื่อ ประโยชน์ในการจัดการ ถือเป็นบัญชีเพื่อการจัดการนั่นเอง

สำหรับงบกำไรขาดทุนของแต่ละบริษัทนั้นที่ทำการภายในแต่ละเดือนมักมีรูปแบบและ รายการคล้ายคลึงกับงบกำไรขาดทุนที่ปิดใหญ่ตอนสิ้นงวดบัญชีและแสดงต่อมหาชน อาจแตกต่างกัน

กันบ้างในส่วนรายละเอียดปลีกย่อยเท่านั้น

รายการต่าง ๆ ที่ปรากฏในงบกำไรขาดทุนมีดังต่อไปนี้

1. ขาย หมายถึง รายการการขายผอนชำระ ตัวเลขแต่ละเคื่อนได้มาจากยอดขายในสมุดรายวันซื้อขาย ยอดขายนี้คือ ยอดลูกหนี้ผอนชำระทั้งหมดตามสัญญา เขาซื้อที่เกิดขึ้นใหม่ในรอบระยะเวลาสั้น ๆ
2. ทุนสินค้าขาย ยอดมาจากรายการซื้อจากบัญชีแยกประเภทที่ผ่านมาจากสมุดรายวันซื้อขาย ยอดนี้คือ ยอดของเงินที่บริษัทไคลงทุนหรือจ่ายเป็นค่าธรรมเนียมส่วนที่เหลือจากเงินความไปให้แก่วขายรถยนต์ก่อนนั้นเอง
3. กำไรที่ยังมิได้เกิดขึ้น (Unrealized Gross Profit) มาจากค่าขายหักด้วยทุนสินค้าขายหรือเงินที่ลงทุนไป กำไรตัวนี้คือ ผลตอบแทนทั้งหมดที่บริษัทจะได้รับภายหลังจากที่เขาซื้อในชุดนี้ไคผอนชำระทั้งหมดตามสัญญาเขาซื้อ อาจเป็นภายใน 12, 24 หรือ 36 เดือนข้างหน้า เนื่องจากกำไรหรือผลตอบแทนนี้ บริษัทจะได้รับก็ต่อเมื่อเขาซื้อไคผอนชำระแล้ว ดังนั้น เมื่อยังไม่มีการผอนชำระจึงไคชื่อว่า กำไรที่ยังมิได้เกิดขึ้น
4. กำไรที่ยังมิได้เกิดขึ้นยกมาจากปีก่อน (Unrealized Gross Profit Carried from Previous Year) เมื่อสิ้นงวดระยะเวลาบัญชีหนึ่ง ภายหลังจากปิดบัญชีจะมีรายการ Unrealized Gross Profit ของปีนั้นติดอยู่ บริษัทจะยกยอดทั้งจำนวนไปปีต่อไป และให้เป็นตัวคงที่ตลอดปีบัญชีใหม่นี้ ทั้งนี้ เพื่อตัดปัญหาเกี่ยวกับการปรับปรุงยอดกำไรนี้อยู่ตลอดเวลา และลดความยุ่งยากสำหรับการหา Unrealized Gross Profit ของงวดปัจจุบันลงไปด้วย
5. ส่วนลดหรือเงินลด ส่วนลดนี้มีความหมายรวมถึงส่วนลดทุกชนิดที่เกิดขึ้นทางการบัญชี อันไคแก่ ส่วนลดอันเนื่องมาจากผู้เขาซื้อชำระค่างวดทั้งหมดก่อนกำหนด ส่วนลดที่เกิดจากการเพิ่มเงินความและเปลี่ยนอัตราผอนชำระของผู้เขาซื้อ เงินลดจากการเปลี่ยนอัตราผอนชำระใหม่มีระยะเวลาสั้นเข้ามา และเงินลดอันเกิดจากการขายรถที่ยึดคืนมาโดยผู้ซื้อคนใหม่ผอนชำระต่อไปหรือจ่ายเงินสดทั้งหมด และราคาที่เขาซื้อไปนั้นไม่สามารถชดเชยจำนวน Unrealized Gross Profit ที่เหลือของรถยนต์คันนั้นไคทั้งหมดหรือบางส่วน
6. Total Unrealized Gross Profit กำไรที่ยังมิได้เกิดขึ้นรวมทั้งหมด เป็นยอดรวมกำไรที่ยังมิได้เกิดขึ้นของงวดบัญชีนั้น ๆ ทั้งหมด ซึ่งจะรวมยอดกำไรที่เกิดขึ้นแล้วใน

งวาระยะเวลานั้นไว้ด้วย หมายถึงว่า ตัว Total Unrealized Gross Profit ของรอบระยะเวลาหนึ่งจะประกอบด้วยกำไรที่ยังไม่ถึงกำหนดกับกำไรที่ถึงกำหนดและเป็นรายได้จริงของบริษัทแล้ว

7. กำไรที่ยังมิได้เกิดขึ้น (Unrealized Gross Profit) กำไรตัวนี้จะเป็นตัวที่ปรับตัวกำไรในข้อ 4 เพราะกำไรดังกล่าวได้ถูกกำหนดให้คงที่ เพื่อสะดวกในการขายออกของกำไรที่ยังมิได้เกิดขึ้นโดยแท้จริง วิธีหา Unrealized Gross Profit ตัวนี้นั้นทางการบัญชีจะไม่หาโดยตรง เนื่องจากเป็นการยุ่งยากและเสียเวลามาก แต่จะใช้อยกของ Realized Gross Profit หักจากยอด Total Unrealized Gross Profit จะได้ยอดกำไรจากการผ่อนชำระที่ยังไม่ถึงกำหนด (Deferred Gross Profit on Instalment Not Yet Due) ของงวดบัญชีนั้นโดยทันที

8. รายได้อื่น ๆ บริษัทเงินทุนที่มีธุรกิจหลักเป็นการให้เช่าซื้อรถยนต์ รายได้หลักก็คือ ผลตอบแทนจากการผ่อนชำระนี้เอง นอกนั้นเป็นรายได้อื่น ๆ ซึ่งอาจจะประกอบไปด้วย

- ดอกเบี้ยรับ จากเงินใหญ่หรือตัวเงินรับ
- ส่วนลดรับ จากการรับซื้อลดเช็คหรือตัวเงินชนิดอื่น
- ค่าบริการรับ จากการให้บริการผู้เช่าซื้อในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ค่าภาษีรถยนต์ประจำปีใหญ่เช่าซื้อ คัดคอกองทะเบียนให้ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อมีปัญหาและไม่มีเวลาจะไปติดต่อกับกองทะเบียนด้วยตนเอง เป็นต้น
- ค่าโอนสัญญา หมายถึง การโอนสิทธิสัญญาเช่าซื้อในกรณีที่ผู้เช่าซื้อจะโอนกรรมสิทธิ์ไปให้คนอื่นหนึ่ง หลายบริษัทคิดค่าโอนสัญญานี้มากน้อยแตกต่างกันไป
- ค่าปรับรับ เกิดจากความล่าช้าในการผ่อนชำระของผู้เช่าซื้อ เมื่อผู้เช่าซื้อชำระเกินกว่ากำหนดที่บริษัทได้ตกลงยินยอมให้
- เงินปันผลรับ บริษัทเงินทุนโดยมากจะลงทุนไปในหุ้นสามัญของบริษัทอื่นไว้ด้วย ไม่เกินกว่าที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดไว้ เป็นการหาผลประโยชน์หลาย ๆ ทาง ผนวกเดียวกัน การถือหุ้นของบริษัทใดบริษัทหนึ่งถือได้ว่า มีส่วนเป็นเจ้าของในบริษัทนั้น ๆ เป็นการกระจายชื่อเสียงไปยังธุรกิจแขนงอื่น ๆ และเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือให้กับบริษัทด้วย

- หนี้สูญรับคืน (Bad Debts Recovery) รายการนี้ไม่ใช่รายการปรกติ เกิดขึ้นไม่บ่อยนัก หมายถึงการที่ลูกหนี้รายที่บริษัทได้ตัดเป็นหนี้สูญไปแล้ว ภายหลังกลับติดตามหนี้สินกลับคืนมาได้เป็นบางส่วนหรือทั้งหมด จะอยู่ในรายการนี้ทั้งจำนวน กรณีที่เกิดขึ้นได้ เช่น ผู้เช่าซื้อนำรถหลบหนีไป บริษัทติดตามไม่ได้เป็นเวลานานและตัดเป็นหนี้สูญ ภายหลังผู้เช่าซื้อนำรถมาใช้และพนักงานติดตามทรัพย์สินของบริษัททวงถาม หรือพนักงานติดตามทรัพย์สินเกินทาง เขาไปตกบในท้องถิ่นที่ผู้เช่าซื้อผู้นั้นนำรถไปขายอยู่ เช่นนี้เจ้าหน้าที่จะแจ้งให้บริษัททราบทันทีเพื่อขอหนังสือมอบอำนาจให้ติดตามยึดรถกลับคืนมา จริงอยู่ในทางการบัญชีนั้นได้ตัดลูกหนี้รายนี้เป็นหนี้สูญไปแล้ว แต่สำหรับฝ่ายติดตามและทวงถามนั้น รถยนต์ประเภทนี้จะถูกเก็บบันทึกไว้เสมอ เมื่อยึดมาได้จะนำไปขายต่อไคราคาเท่าใดถือเป็นจำนวนหนี้สูญรับคืนทั้งหมด

บางครั้งลูกหนี้ที่บริษัทได้จำหน่าย เป็นหนี้สูญไปแล้วได้กลับมาติดต่อกับบริษัท เพื่อขออนุญาตหนี้ จำนวนที่ประนอมหนี้กันได้อีก เป็นรายการนี้เช่นเดียวกัน หรือเมื่อรถยนต์ถูกยึดกลับคืนมาและผู้เช่าซื้อหรือผู้ครอบครอง ขอนานหนี้โดยบริษัทไม่ตองขายไปยังบุคคลอื่นก็ทำได้เช่นเดียวกัน

- กำไรจากการขายหลักทรัพย์ การซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัท เงินทุนนั้น บางแห่งทำเป็นธุรกิจหลัก มีรายได้เป็นจำนวนมาก แต่สำหรับบริษัทธุรกิจรถยนต์นั้นอาจจะไม่มีหรือมีเป็นจำนวนไม่มากนัก กำไรนี้เกิดจากการที่บริษัทซื้อหลักทรัพย์ของบริษัทอื่นเข้ามาถือไว้ ในขณะที่ราคาหุ้นขึ้นไปตามปรกติก็จะมีรายได้จากเงินปันผล ในขณะที่หุ้นมีราคาสูงขึ้นหรือในช่วงที่ราคาหุ้นขึ้นสูงสุดและคาดว่าจะลดค่าลงไปในอนาคต บริษัทก็จะขายหลักทรัพย์นั้นไปเพื่อหวังผลกำไร และภายหลังถ้าหลักทรัพย์นั้นราคาตกลงมา ก็อาจจะซื้อเข้ามาอีกได้

- รายได้อื่น ๆ เป็นรายได้นอกเหนือจากที่กล่าวไว้แล้ว มีจำนวนเล็กน้อยและเกิดขึ้นไม่สม่ำเสมอ

9. รายจ่าย (Expenses) รายจ่ายของบริษัท เงินทุนมีลักษณะเช่นเดียวกับธุรกิจโดยทั่วไป มีทั้งค่าใช้จ่ายในการจัดการและในด้านการดำเนินงาน แต่มีรายจ่ายบางรายการที่มีลักษณะเฉพาะตัวเป็นพิเศษสำหรับบริษัทที่มีธุรกิจด้านการให้เช่าซื้อรถยนต์ รายจ่ายเหล่านี้ คือ

- ค่าใช้จ่ายในการติดตามและยึดรถ คือ ค่าใช้จ่ายที่พนักงานของบริษัทต้องให้

จ่ายไปในระหว่างการติดตามยึดรถยนต์แต่ละคัน เช่น ค่าโรงแรม ค่าอาหาร ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าน้ำมันยานพาหนะ ฯลฯ ตามปกติค่าติดตามนี้ถ้าผู้เช่าซื้อขอประนอมหนี้ บริษัทจะคิดค่าใช้จ่ายนี้จากผู้เช่าซื้อตามที่ใดจ่ายจริงไปด้วย หรือเก็บตามจำนวนที่ประมาณขึ้น โดยให้ใกล้เคียงกับที่ใดจ่ายไปจริง ค่าติดตามส่วนที่เก็บจากผู้เช่าซื้อนี้อาจถือเป็นรายได้ของกิจการหรือนำไปหักกับยอดรายจ่ายค่าติดตามก็ได้

- ค่าซ่อมรถยนต์ ค่าซ่อมรถยนต์ค้ำมาของบริษัท เงินทุนนั้นเกิดขึ้นได้ในหลายกรณี เช่น รถยนต์ติดตามยึดได้จากอุทธรณ์ของผู้เช่าซื้อที่นำไปซ่อมไว้และยังไม่ได้ชำระค่าซ่อม บริษัทต้องชำระค่าซ่อมให้ไปก่อน เพื่อที่จะนำรถออกมาได้ หรือการติดตามยึดรถได้พบรถอยู่ในสภาพชำรุดที่พอจะซ่อมแซมได้ เพื่อให้พนักงานยึดรถสามารถขับรถคันนั้นกลับมายังบริษัทได้ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการว่าจ้างรถอื่นมาลากจูงหรือรถบรรทุกใหม่รถทุกกลับมายังบริษัท ในบางครั้ง เกิดจากผู้ซื้อขอใหม่บริษัทซ่อมแซมรถยนต์คันนั้นให้ หรือค่าซ่อมอันเกิดจากการที่บริษัทได้ทำการซ่อมแซมรถยนต์ให้สภาพดีขึ้นตามสมควร เพื่อสะดวกในการที่จะขายรถคันนั้นต่อไป

- ขาดทุนจากการจำหน่ายรถที่ยึดค้ำมา ความหมายของรายการนี้ตรงกับชื่อของบัญชี การควบคุมการให้สินเชื่อกับและการจัดเก็บหนี้ซึ่งมีประสิทธิภาพจะช่วยป้องกันการผิดสัญญาเช่าซื้อของผู้เช่าซื้อได้มาก หรือแม้จะมีการผิดสัญญาจนต้องยึดรถกลับคืนมาบ้างก็ไม่ทำให้บริษัทเกิดความเสียหายได้เท่าใดนัก อย่างไรก็ตาม ถ้ามีผู้ที่เจตนาจะทำการทุจริตต่อบริษัท หรือขณะทำการเช่าซื้อ ผู้เช่าซื้อเกิดประสบกับความเปลี่ยนแปลงในรายได้โดยยากลำบากไม่ถึง ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาเช่าซื้อได้ หรือเกิดจากเหตุอื่น ๆ ทำให้รถถูกยึดคืนมาและขายต่อไป ถ้าเกิดการขาดทุนขึ้นจะปรากฏอยู่ในรายการนี้

รายการที่คู่กับรายการนี้คือ กำไรจากการขายรถยนต์ ถ้าการขายรถยนต์ได้กำไรจะปรากฏในรายการนี้ และจะถือเป็นรายได้ในงบกำไรขาดทุนอีกรายการหนึ่งหรือจะนำมาหักออกจากระหว่างกำไรและขาดทุนจากการจำหน่ายรถที่ยึดค้ำมานำไปเป็นรายการเดียวในงบกำไรขาดทุนก็ได้

งบการเงินอีกอันหนึ่งที่มีความสำคัญยิ่งคือ งบดุล ดังได้กล่าวไว้ในบทที่ 1 แล้วว่า มีประกาศของกระทรวงการคลังได้กำหนดแบบรายการของงบดุลไว้ให้แก่บริษัท เงินทุนซึ่งต้อง

แสดงแบบรายการตามที่กำหนดนี้ในการเปิดเผยต่อสาธารณชน รายการใดที่บริษัทเงินทุนนั้นไม่มี จะต้องแสดงชื่อรายการไว้และเขียนว่า "ไม่มี (NIL) " ตรงของแสดงตัวเลขของรายการนั้น ๆ อย่างไรก็ตาม การปิดบัญชีภายในของบริษัทแห่งใดแห่งหนึ่ง เมื่อทำงบดุลมักไม่แสดงตามแบบรายการนี้ แต่จะตัดรายการที่ไม่มีออกไป และแสดงรายการในรายละเอียดยิ่งขึ้นสำหรับรายการที่สำคัญ ๆ

รายการหนึ่งของบริษัทเงินทุนที่มีลักษณะเป็นพิเศษปรากฏในงบดุลคือรายการลูกหนี้ตามสัญญาผ่อนชำระ จำนวนลูกหนี้ตามสัญญาผ่อนชำระนี้มาจากจำนวนลูกหนี้ทั้งหมดของบริษัทที่จะต้องผ่อนชำระให้แก่บริษัท หรือคือยอดรวมของ Total ใน Actual Balance บนการถูดหนี้ทุกใบนั่นเอง จำนวนลูกหนี้นี้ถือว่าเป็นจำนวน Gross คือรวม Unrealized Gross Profit เข้าไว้ด้วย การหาลูกหนี้จำนวนสุทธินั้นให้นำ Deferred Gross Profit on Instalment not Yet Due จากงบกำไรขาดทุนมาหักจากยอดลูกหนี้เบื้องต้นนี้ จะได้จำนวนลูกหนี้ตามสัญญาผ่อนชำระสุทธิ หรือ Net Instalment Accounts Receivable

การแสดงผลการยอดลูกหนี้ตามสัญญาผ่อนชำระในงบดุลนั้นจะแสดงได้ 2 แบบ

- แบบแรก แสดงยอดลูกหนี้รวม (Gross) ในค่านเคมิตห้กด้วยกำไรเบื้องต้นจากการขายที่ยังไม่ครบกำหนดชำระ (Deferred Gross Profit on Instalment Not Yet Due) และแสดงยอดสุทธิไว้ทางค่านเคมิตของงบดุลทั้งหมด

- แบบที่สอง แสดงยอดลูกหนี้เบื้องต้นหรือลูกหนี้รวม (Gross) ในค่านเคมิตของงบดุล เช่นเดียวกัน ส่วนยอดกำไรเบื้องต้นที่ยังไม่ครบกำหนดชำระจะแสดงไว้ทางค่านเคมิตของงบดุลแทนที่จะนำไปหักออกจากยอดลูกหนี้

ตามประกาศของกระทรวงการคลังไม่ได้กำหนดหรือบังคับไว้ว่า งบดุลของบริษัทเงินทุนต้องแสดงรายการลูกหนี้ตามสัญญาผ่อนชำระในแบบใด ดังนั้นงบดุลของบริษัทเหล่านี้จึงมีอยู่ทั้ง 2 แบบ เมื่อเป็นเช่นนี้ ผู้ที่จะนำงบดุลไปใช้ในการวิเคราะห์สถานการณ์การเงินต่าง ๆ ของค่านึงและให้ความระมัดระวังว่า รายการลูกหนี้ของบริษัทนั้นแสดงไว้โดยวิธีใด

นอกจากนี้ ประกาศของกระทรวงการคลังยังกำหนดให้ลูกหนี้ตามสัญญาผ่อนชำระต้องแสดงผลการแยกออกเป็นลูกหนี้ระยะสั้นและลูกหนี้ระยะยาว ลูกหนี้ระยะสั้นคือยอดที่ต้องผ่อนชำระของผู้เช่าซื้อภายใน 1 ปีนับจากวันที่ทำงบดุลนั้น ส่วนยอดที่เกิน 1 ปีขึ้นไปทั้งหมดคือ

เป็นลูกหนี้ระยะยาว เมื่อมีการแยกลูกหนี้ในลักษณะเช่นนี้จึงต้องมีการแยกรายการกำไร เบี่ยง
ตนจากการขายที่ยังไม่ครบกำหนดชำระ ออกเป็นระยะสั้นและระยะยาวควบคู่ตามส่วนของลูกหนี้
นั้น ๆ การคำนวณหายออกลูกหนี้ระยะสั้นและระยะยาวนั้น ใช้อัตราผ่อนชำระของวงกลมควบ
12 แล้วเทียบกับยอด Total ใน Actual Balance ถ้ายอด Total มากกว่าก็ตองนำ
ผลลัพธ์ของอัตราผ่อนชำระที่คูณกับ 12 มาหัก ยอดอัตราผ่อนส่งคูณ 12 จะเป็นจำนวนลูกหนี้
ระยะสั้น ส่วนยอดคงเหลือจากการหักคือลูกหนี้ระยะยาว ถ้ายอด Total น้อยกว่าแสดง
ว่ายอด Total ทั้งจำนวนนั้นเป็นลูกหนี้ระยะสั้นและไม่มีลูกหนี้ระยะยาวสำหรับลูกหนี้รายนี้
บริษัทเงินทุนขนาดเล็กที่มีจำนวนลูกหนี้ไม่มากนักอาจคำนวณจากการคูณหนี้รายตัวและบันทึก
ไว้เพื่อหาผลสรุปโดยพนักงานทำทั้งหมด ถ้าเป็นบริษัทใหญ่มีลูกหนี้มาก อาจต้องอาศัยเครื่อง
จักรลงบัญชี เข้ามาช่วยเหลือในการบันทึกและเก็บยอดให้

งบการเงินของบริษัทเงินทุน การบันทึกรายการทางการเงินต่าง ๆ ในปัจจุบันส่วน
ใหญ่บันทึกด้วยมือหรือใช้เครื่องจักรลงบัญชี มีบางบริษัทแต่เป็นส่วนน้อยที่นำเครื่องสมองกล
(Computer) เข้ามาช่วยในการบันทึกรายการการเงินเข้าระบบอัตโนมัติ ซึ่งเครื่องสมองกลนั้น
สามารถทำงานได้หลายอย่างและรวดเร็ว แต่ค่าใช้จ่ายสูง โดยเฉพาะเงินลงทุนเริ่มแรกและ
บริษัทบางแห่งที่ใช้เครื่องสมองกลยังไม่ได้รับผลงานที่ถูกของสมบูรณ์เต็มที่ เนื่องจากการตรวจ
สอบการบันทึกรายการของเครื่องสมองกลยังทำได้ไม่ละเอียดถี่ถ้วน นอกจากนี้ บริษัทที่มี
ขนาดใหญ่และมีลูกหนี้อยู่เป็นจำนวนมากอาจมีการนำเอกสารและรายละเอียดเกี่ยวกับผู้เช่า
ชื่อและรถยนต์เช่าเข้ามาถ่ายไมโครฟิล์ม (Microfilm) เก็บไว้ นอกจากจะเป็นการลด
จำนวนและลดขนาดของเอกสารที่ต้องเก็บรักษาแล้ว ในกรณีที่เกิดการสูญหาย การโจรกรรม
หรืออัคคีภัย บริษัทยังสามารถหารายละเอียดต่าง ๆ ได้จากไมโครฟิล์มเหล่านี้

งบการเงินของบริษัทเงินทุน นอกจากจะต้องยื่นต่อกรมสรรพากร กระทรวงการคลัง
กระทรวงพาณิชย์ และบรรดาผู้ถือหุ้นทุกคนแล้ว ยังต้องยื่นต่อธนาคารแห่งประเทศไทย และ
ในระหว่างบริษัท เงินทุนด้วยกันมักจะมีการแลกเปลี่ยนงบการเงินซึ่งกันและกันอีกด้วย ทั้งนี้
เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ฐานะของบริษัทเงินทุนอื่นทั้งที่ติดต่อกันและยังมีได้มีการติดต่อกัน
ทั้งที่เป็นเจ้าหนี้และลูกหนี้ พร้อมทั้งวิจารณ์ฐานะของตลาดเงินทุน โดยส่วนรวมของประเทศด้วย

หมายเหตุท้ายบท แบบของงบดุลที่ไต่ถาวรไว้ในบทที่ 1 และบทที่ 5 นั้น เป็นแบบงบดุลที่กำหนดขึ้นโดยธนาคารแห่งประเทศไทย และบริษัทเงินทุนท้องถิ่นแสดงงบดุลตามแบบรายการนี้ ให้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทยทุกปี ส่วนงบกำไรขาดทุนนั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยมิได้กำหนดแบบรายการมาให้ จึงให้แสดงตามที่เห็นสมควร

ส่วนงบการเงินที่บริษัทเงินทุนท้องถิ่นแสดงต่อกระทรวงพาณิชย์นั้น เติมกระทรวงพาณิชย์มิได้กำหนดแบบของงบการเงินมาให้ ต่อมาจึงได้ออกกฎกระทรวงกำหนดแบบรายการของงบการเงินขึ้นดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตามราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 93 ตอนที่ 158 วันที่ 29 ธันวาคม 2519 ได้ประกาศกฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2519) ออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 285 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ.2515 ความว่า

"อาศัยอำนาจตามความในข้อ 3 ข้อ 11 และข้อ 12 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 285 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ.2515 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 งบดุลและบัญชีกำไรขาดทุนของห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนและบริษัทจำกัดตามกฎหมายไทย และของนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ ต้องมีรายการย่อตามที่กำหนดในบัญชีท้ายกฎกระทรวงนี้ ดังต่อไปนี้

- (1) ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ต้องมีรายการย่อตามที่กำหนดในบัญชี 1
- (2) บริษัทจำกัดซึ่งประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ต้องมีรายการย่อตามที่กำหนดในบัญชี 2
- (3) บริษัทจำกัดซึ่งประกอบธุรกิจประกันชีวิต และบริษัทจำกัดซึ่งประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย ต้องมีรายการย่อตามที่กำหนดในบัญชี 3
- (4) บริษัทจำกัดซึ่งประกอบธุรกิจเงินทุนต้องมีรายการย่อตามที่กำหนดในบัญชี 4
- (5) บริษัทจำกัดซึ่งประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ ต้องมีรายการย่อตามที่กำหนดในบัญชี 5
- (6) บริษัทจำกัดซึ่งประกอบธุรกิจเงินทุนและธุรกิจหลักทรัพย์ ต้องมีรายการ

ข้อกำหนดที่กำหนดในบัญชี 6

- (7) บริษัทจำกัดซึ่งประกอบธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ ต้องมีรายการข้อกำหนดที่กำหนดในบัญชี 7
- (8) บริษัทจำกัดซึ่งประกอบธุรกิจเก็บของในคลังสินค้า ต้องมีรายการข้อกำหนดที่กำหนดในบัญชี 8
- (9) บริษัทจำกัดซึ่งประกอบธุรกิจอื่นนอกจากธุรกิจธนาคารพาณิชย์ ธุรกิจประกันภัย ธุรกิจประกันวินาศภัย ธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ ธุรกิจเงินทุนและธุรกิจหลักทรัพย์ ธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ และธุรกิจเก็บของในคลังสินค้า ต้องมีรายการข้อกำหนดที่กำหนดในบัญชี 9
- (10) ธนาคารพาณิชย์ที่เป็นสาขาของธนาคารต่างประเทศ ต้องมีรายการข้อกำหนดที่กำหนดในบัญชี 10
- (11) บริษัทประกันชีวิตที่เป็นสาขาของบริษัทประกันชีวิตต่างประเทศ และบริษัทประกันวินาศภัยที่เป็นสาขาของบริษัทประกันวินาศภัยต่างประเทศ ต้องมีรายการข้อกำหนดที่กำหนดในบัญชี 11
- (12) นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศซึ่งประกอบธุรกิจอื่นนอกจากธุรกิจธนาคารพาณิชย์ ธุรกิจประกันชีวิต และธุรกิจประกันวินาศภัย ต้องมีรายการข้อกำหนดที่กำหนดในบัญชี 12

ข้อ 2 ในกรณีที่ไม่มีรายการย่อใดที่กำหนดในบัญชีท้ายกฎกระทรวงนี้ ไม่ต้องแสดงรายการนั้น

ข้อ 3 กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับสำหรับการจัดทำบัญชีและบัญชีกำไรขาดทุนตั้งแต่รอบปีบัญชีซึ่งสิ้นสุดลงภายหลังจากวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2519 เป็นต้นไป"

กฎกระทรวงฉบับนี้ลงวันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2519

ดังนั้น บริษัทเงินทุนที่ประกอบกิจการให้เขาซื้อรถยนต์จึงต้องแสดงรายการในงบการเงินตามแบบบัญชี 4 หรือบัญชี 6 แล้วแต่ว่าบริษัทเงินทุนนั้นประกอบธุรกิจหลักทรัพย์หรือไม่
แบบรายการตามบัญชี 4 สำหรับธุรกิจเงินทุน และบัญชี 6 สำหรับธุรกิจเงินทุนและธุรกิจหลักทรัพย์ ประกอบด้วยรายการดังต่อไปนี้

บัญชี 4

บริษัทจำกัดซึ่งประกอบธุรกิจเงินทุน
รายการยอดของบุคคล
สินทรัพย์

1. เงินสดและเงินฝากธนาคาร
 2. เงินกู้ยืม เมื่อทวงถาม
 3. เงินลงทุนในหลักทรัพย์
 - 3.1 หลักทรัพย์รัฐบาลและที่รัฐบาลค้ำประกัน
 - 3.2 หลักทรัพย์จดทะเบียนและรับอนุญาต
 - 3.3 หลักทรัพย์อื่นรวม เงินลงทุนในหลักทรัพย์
 4. เงินกู้ยืม
 - 4.1 หักหนี้สงสัยจะสูญเงินให้ยืมสุทธิ
 5. ลูกหนี้และเงินกู้ยืมแก่กรรมการและลูกจ้าง
 6. ทรัพย์สินรอการขาย
 7. ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์
 8. สินทรัพย์อื่น
- รวมสินทรัพย์

หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น

1. เงินกู้ยืม เมื่อทวงถาม
2. เงิน เบิก เกินบัญชีและเงินกู้ยืมจากธนาคาร
3. หนี้เงินจ่าย
4. เงินกู้ยืมอื่น
5. เจ้าหนี้และเงินกู้ยืมจากกรรมการและลูกจ้าง
6. เงินทุน เลี้ยงชีพและบำ เเหน็จ

- 7. หนี้สินอื่น
- รวมหนี้สิน
- 8. ส่วนของผู้ถือหุ้น
- 8.1 ทุนเรือนหุ้น
- 8.1.1 ทุนจดทะเบียน
- 8.1.2 ทุนที่ออกและเรียกชำระแล้ว
- 8.2 ส่วนเกินมูลค่าหุ้น
- 8.3 กำไรสะสม
- 8.3.1 จัดสรรแล้ว
- 8.3.1.1 สำรองตามกฎหมาย
- 8.3.1.2 สำรองอื่น
- 8.3.2 ยังไม่ได้จัดสรร
- รวมส่วนของผู้ถือหุ้น
- รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการย่อยของบัญชีกำไรขาดทุน

1. รายได้
 - 1.1 ดอกเบี้ยและส่วนลด
 - 1.2 รายได้จากลูกหนี้ตามสัญญาผ่อนชำระ
 - 1.3 ดอกเบี้ยและเงินปันผลจากเงินลงทุน
 - 1.4 รายได้อื่นรวมรายได้
2. ค่าใช้จ่าย
 - 2.1 เงินเดือน ค่าจ้าง และเงินอย่างอื่นที่จ่ายให้ลูกจ้าง
 - 2.2 ดอกเบี้ยและส่วนลดจ่าย
 - 2.3 ค่าธรรมเนียมและบริการ
 - 2.4 ค่าภาษีอากร
 - 2.5 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาคาร สถานที่และอุปกรณ์
 - 2.6 ค่าเผื่อหนี้สูญ
 - 2.7 ค่าใช้จ่ายอื่น
 - 2.8 ภาษีเงินได้รวมค่าใช้จ่าย
3. กำไรหรือขาดทุนก่อนรายการพิเศษ
4. รายการพิเศษ
5. กำไรหรือขาดทุนสุทธิ
6. กำไรต่อหุ้น
 - 6.1 กำไรก่อนรายการพิเศษ
 - 6.2 รายการพิเศษ
 - 6.3 กำไรสุทธิ

บัญชี 6

บริษัทจำกัดซึ่งประกอบธุรกิจเงินทุนและธุรกิจหลักทรัพย์

รายการย่อยของงบดุล
สินทรัพย์

1. เงินสดและเงินฝากธนาคาร
 2. เงินให้กู้ยืม เมื่อทางตาม
 3. เงินลงทุนในหลักทรัพย์
 - 3.1 หลักทรัพย์รัฐบาลและที่รัฐบาลค้ำประกัน
 - 3.2 หลักทรัพย์จดทะเบียนและรับอนุญาต
 - 3.3 หลักทรัพย์อื่นรวม เงินลงทุนในหลักทรัพย์
 4. เงินให้กู้ยืมและลูกหนี้
 - 4.1 เงินให้กู้ยืม
 - 4.2 เงินให้กู้ยืม เพื่อซื้อหลักทรัพย์
 - 4.3 บัญชีลูกคา
 - 4.4 ทักหนีสั่งเสียจะสูญเงินให้กู้ยืมและลูกหนี้สุทธิ
 5. ลูกหนี้และเงินให้กู้ยืมแก่กรรมการและลูกจ้าง
 6. คอก เบี้ยและ เงินปันผลค้างรับ
 7. ทรัพย์สินรอการขาย
 8. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์
 9. สินทรัพย์อื่น
- รวมสินทรัพย์

หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น

1. เงินกู้ยืม เมื่อทางตาม
2. เงิน เบิก เกินบัญชีและเงินกู้ยืมจากธนาคาร
3. บัญชีลูกค้า
4. ค่าเงินจ่าย
5. เงินกู้ยืมอื่น
6. เจ้าหนี้และเงินกู้ยืมจากกรรมการและลูกจ้าง
7. เงินทุน เลี้ยงชีพและบำนาญ
8. หนี้สินอื่น

รวมหนี้สิน

9. ส่วนของผู้ถือหุ้น
 - 9.1 ทุนเรือนหุ้น
 - 9.1.1 ทุนจดทะเบียน
 - 9.1.2 ทุนที่ออกและเรียกชำระแล้ว
 - 9.2 ส่วนเกินมูลค่าหุ้น
 - 9.3 กำไรสะสม
 - 9.3.1 จัดสรรแล้ว
 - 9.3.1.1 สำรองตามกฎหมาย
 - 9.3.1.2 สำรองอื่น
 - 9.3.2 ยังไม่ได้จัดสรร
- รวมส่วนของผู้ถือหุ้น
- รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น

รายการขอของบัญชีกำไรขาดทุน

1. รายได้
 - 1.1 ดอกเบียและส่วนลด
 - 1.2 รายได้จากลูกหนี้ตามสัญญาผ่อนชำระ
 - 1.3 ดอกเบียและเงินปันผลจาก เงินลงทุน
 - 1.4 ค่านายหน้า
 - 1.5 ค่าธรรมเนียมและบริการ
 - 1.6 กำไรจากการค้าหลักทรัพย์
 - 1.7 รายได้อื่นรวมรายได้
2. ค่าใช้จ่าย
 - 2.1 เงินเคื่อน ค่าจ้าง และเงินอย่างอื่นที่จ่ายให้ลูกจ้าง
 - 2.2 ดอกเบียและส่วนลดจ่าย
 - 2.3 ค่านายหน้า
 - 2.4 ค่าธรรมเนียมและบริการ
 - 2.5 ค่าโฆษณาและส่งเสริมการขาย
 - 2.6 ค่าภาษีอากร
 - 2.7 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาคาร สถานที่และอุปกรณ์
 - 2.8 ค่าเชื้อหนี้สูญ
 - 2.9 ค่าใช้จ่ายอื่น
 - 2.10ภาษีเงินได้รวมค่าใช้จ่าย
3. กำไรหรือขาดทุนก่อนรายการพิเศษ
4. รายการพิเศษ
5. กำไรหรือขาดทุนสุทธิ

6. กำไรต่อทุน
 - 6.1 กำไรก่อนรายการพิเศษ
 - 6.2 รายการพิเศษ
 - 6.3 กำไรสุทธิ

แบบบัญชี 4 และบัญชี 6 นี้เป็นแบบงบการเงินที่บริษัทเงินทุนต้องแสดงรายการตามที่ปรากฏในแบบบัญชีทั้งสองเพื่อยื่นต่อกระทรวงพาณิชย์ ส่วนการที่จะเลือกใช้แบบบัญชี 4 หรือบัญชี 6 นั้นแล้วแต่ความบริษัทเงินทุนนั้นประกอบธุรกิจเงินทุนอย่างเดี่ยวหรือประกอบธุรกิจเงินทุนและธุรกิจหลักทรัพย์ด้วย

คำอธิบายรายการในงบการเงินตามแบบบัญชี 4

บริษัทจำกัดซึ่งประกอบธุรกิจเงินทุน จะต้องจัดทำงบดุลและบัญชีกำไรขาดทุน โดยมีรายการย่อยอย่างน้อยตามที่กฎหมายกำหนดสำหรับรอบปีบัญชีซึ่งสิ้นสุดลงตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2520 เป็นต้นไป การแสดงรายการในงบดุลของบริษัทจำกัดซึ่งประกอบธุรกิจเงินทุนข้างต้น จะต้องแสดงให้ถูกต้องตามประเภทและขอบเขตความหมายตามคำชี้แจงของกรมทะเบียนการค้า ดังนี้

สินทรัพย์

1. เงินสดและเงินฝากธนาคาร (Cash in hand and at Banks)

หมายถึง ธนบัตรและเหรียญกษาปณ์ที่กิจการมีอยู่ รวมทั้งรายการเงินสดระหว่างเรียกเก็บที่คาดว่าจะเรียกเก็บได้ภายในวันทำการถัดไป และรวมถึงเงินฝากธนาคารทุกประเภทด้วย

ในกรณีบริษัทเงินทุนใดที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจโดยชำระเงินตราต่างประเทศ และมีบัญชีเงินฝากที่เป็นเงินตราต่างประเทศได้ ก็ให้แสดงยอดเงินตราต่างประเทศทั้งที่คงเหลือในมือและเงินฝากธนาคารต่างประเทศแล้วแต่กรณีไว้ในรายการนี้ด้วย โดยแปลงค่าเงินตราต่างประเทศเป็นเงินบาท สำหรับอัตราที่ใช้ในการแปลงค่าให้ใช้อัตรา ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี

2. เงินกู้ยืมเมื่อทวงถาม (Call Loans)

หมายถึง เงินกู้ยืมและเครดิตที่ให้แก่ธนาคาร บริษัทเงินทุน บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ซึ่งสามารถเรียกคืนได้เมื่อทวงถาม ไม่ว่าจะในรูปตัวเงินรับหรือในรูปอื่นใด หากเงินกู้ยืมเมื่อทวงถามรายใดไม่สามารถเรียกคืนได้เมื่อทวงถาม ก็ให้นำไปแสดงไว้ในรายการเงินกู้ยืมรายการที่ 4

3. เงินลงทุนในหลักทรัพย์ (Investment in securities)

3.1 หลักทรัพย์รัฐบาลและที่รัฐบาลค้ำประกัน (Government securities & securities guaranteed by the Government)

หมายถึง ตัวเงินคลังและพันธบัตรที่ออกโดยรัฐบาลไทย ทั้งที่เป็นเงินบาทหรือเงินตราต่างประเทศที่จำหน่ายในประเทศหรือต่างประเทศที่เป็นกรรมสิทธิ์ของบริษัทเงินทุน หุ้ญกู้ หรือพันธบัตรที่องค์การของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจหรือนิติบุคคลที่มีกฎหมายพิเศษจัดตั้งขึ้น เช่น การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เป็นผู้ออก โดยรัฐบาลเป็นผู้ค้ำประกันเงินและดอกเบี้ย ควรแยกแสดงรายละเอียดตามกำหนดระยะเวลาชำระคืน เช่น ภายใน 1 ปี ภายใน 5 ปี และกำหนดชำระคืนเกินกว่า 5 ปี เป็นต้น

3.2 หลักทรัพย์จดทะเบียนและริบอนุญาต (Listed and authorized securities)

หมายถึง หลักทรัพย์ตามความหมายในกฎหมายว่าด้วยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย นอกจากที่แสดงในรายการ 3.1 ควรแยกตามประเภทของหลักทรัพย์ เช่น หุ้ญสามัญ หุ้ญบริวารสิทธิ์และหุ้ญกู้ เป็นต้น

3.3 หลักทรัพย์อื่น (Other securities)

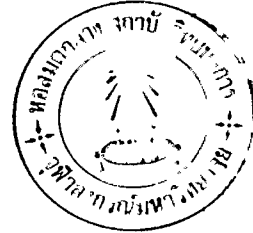
หมายถึง หุ้ญหรือหุ้ญกู้ของบริษัทจำกัด และหลักทรัพย์อื่นที่ไม่สามารถแสดงไว้ในรายการ 3.1 และ 3.2

4. เงินกู้ยืม (Loans)

หมายถึง เงินกู้ยืมและดอกเบี้ยค้างรับจากเงินกู้ยืมทุกประเภท ยกเว้นเงินกู้ยืมเมื่อทวงถามตามรายการที่ 2 โดยแสดงเป็นยอดรวม ทั้งนี้ ให้นำหมายเหตุแสดงรายละเอียดตามประเภทของเงินกู้ยืม พร้อมทั้งต้องแสดงส่วนที่ถึงกำหนดชำระคืนเกินกว่า

1 ปี และระยะเวลาที่กำหนดชำระหนี้สูงสุดเป็นจำนวนเดือนด้วย ดังนี้

1. สถาบันการเงิน
2. อุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม
3. สินเชื่อส่วนบุคคล
 - 3.1 เพื่ออุปโภคบริโภค
 - 3.2 เพื่อการเคหะ
4. อื่น ๆ

4.1 หนี้สงสัยจะสูญ

หมายถึง ส่วนที่กินไว้สำหรับเงินในบัญชีที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้ การคำนวณจำนวนหนี้สงสัยจะสูญขั้นต่ำ อาจจะใช้อัตราส่วนหนี้สูญต่อเงินในบัญชีในวันสิ้นปีด้วยเฉลี่ย 5 ปีที่ผ่านมา (รวมทั้งปีที่รายงาน) คูณกับยอดเงินในบัญชีคงค้าง ณ วันสิ้นปีที่รายงานก็ได้

5. ลูกหนี้และเงินในบัญชีแยกกรรมการและลูกจ้าง

หมายถึง หนี้สินซึ่งกรรมการและลูกจ้างมีต่อกิจการ และเงินในบัญชีแยกกรรมการและลูกจ้าง เงินในบัญชีแยกกรรมการและลูกจ้างดังกล่าว ไม่รวมถึงจำนวนที่จ่ายล่วงหน้าเพื่อค่าเป็นธุรกิจตามปกติ และการในบัญชีแยกกรรมการและลูกจ้างตาม "โครงการสวัสดิการ" ของกิจการ

6. ทรัพย์สินรอการขาย

หมายถึง ทรัพย์สินที่ไ้รับเนื่องจากการชำระหนี้หรือการมือสังหาริมทรัพย์ไว้เพื่อประกอบธุรกิจเงินทุนเพื่อการเคหะ รวมทั้งอสังหาริมทรัพย์ที่ไว้เพื่อจัดสรรสำหรับพนักงานและลูกจ้างของบริษัท

7. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

หมายถึง ที่ดิน อาคาร และสิ่งปลูกสร้าง รวมทั้งสิทธิการเช่าอสังหาริมทรัพย์ และค่าคักแปลงสถานที่นั้นที่กิจการมีไว้เพื่อใช้เป็นสถานที่สำหรับประกอบธุรกิจ หรือเพื่อสวัสดิการสงเคราะห์ของพนักงาน และอสังหาริมทรัพย์อื่นที่ไ้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย

ไทยแล้ว ตลอดจนเครื่องตกแต่งติดตั้ง อุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงาน ยานพาหนะต่าง ๆ
หลังจากหักค่าเสื่อมราคาและสิทธิการเช่าที่ตัดบัญชีเป็นค่าใช้จ่ายแล้ว

8. สินทรัพย์อื่น (Other assets)

หมายถึง ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า รายจ่ายรอการตัดบัญชี รวมทั้งรายได้ค้าง
รับอย่างอื่น นอกจากรายได้คาคอก เบี้ยค้างรับจากการให้กู้ยืมซึ่งต้องแสดงรวมอยู่ในรายการ
ที่ 4 แล้ว ลูกหนี้ในบัญชีระหว่างกันของสำนักงานใหญ่กับสาขา ลูกหนี้จากการทุจริตของ
พนักงาน และสินทรัพย์อื่นที่ไม่อาจแสดงรวมอยู่ในรายการที่ 1 ถึง 7 ได้ สำหรับรายการ
ลูกหนี้จากการทุจริตและรายได้ค้างรับอย่างอื่นให้แสดงจำนวนสุทธิที่คาดว่าจะเรียกเก็บได้

ในกรณีที่สินทรัพย์อื่นใดมีจำนวนเงินตั้งแต่ร้อยละ 5 ของยอดรวมสินทรัพย์
ทั้งสิ้น ให้แยกแสดงสินทรัพย์นั้นไว้แต่ละประเภท โดยเรียงลำดับก่อนรายการสินทรัพย์อื่น

หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น

1. เงินกู้ยืมเมื่อทวงถาม (Call money)

หมายถึง เงินกู้ยืมทุกประเภทที่กิจการมีภาระผูกพันที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถาม
เว้นแต่การกู้ยืมโดยการออกตั๋วเงินจ่ายซึ่งจะแสดงไว้ในรายการที่ 3 และการกู้ยืมโดยมีสัญญา
กู้ยืม เป็นหลักฐานซึ่งจะแสดงไว้ในรายการที่ 4

2. เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมจากธนาคาร (Bank overdrafts and loan from bank)

หมายถึง หนี้สินที่เกิดจากการกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ไม่ว่าโดยวิธีใด รวมทั้งการ
ขายหรือขายชวงลดตั๋วเงิน (Rediscount) แต่ทั้งนี้ต้องมีระยะเวลาการชำระหนี้คืน
ไม่เกิน 1 ปี เว้นแต่การกู้ยืมที่ต้องชำระคืนเมื่อทวงถาม

3. ตั๋วเงินจ่าย (Notes payable)

หมายถึง การกู้ยืมเงินโดยการออกตั๋วแลกเงิน ตั๋วสัญญาใช้เงิน เช็คคง
วันที่ล่วงหน้า หรือตราสารพาณิชย์อื่น โดยแสดงเป็นยอดรวม

4. เงินกู้ยืมอื่น (Borrowings)

หมายถึง เงินกู้ยืมจากบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่มีกำหนดชำระเงินคืนทั้ง
ระยะสั้นและระยะยาว โดยมีสัญญาเงินกู้ยืมเป็นหลักฐาน ไม่ว่าจะมีการออกตั๋วเงินจ่ายประจำ-

กอบหลักฐานสัญญาเงินกู้ยืมค้ำหรือไม่ก็ตาม ทั้งนี้ ให้รวมถึงการขายหรือขายช่วงลดตั๋วเงิน (Rediscount) ค้ำ โดยให้แสดงเป็นยอดรวม

5. เจ้าหนี้และเงินกู้ยืมจากกรรมการและลูกจ้าง (Payables and loan from Directors and Employees)

หมายถึง หนี้สินที่กิจการมีต่อกรรมการและลูกจ้าง และเงินกู้ยืมจากกรรมการและลูกจ้าง

6. เงินทุนเลี้ยงชีพและบำเหน็จ (Provident and Pension Fund)

หมายถึง เงินสะสมของลูกจ้างที่กิจการหักจากเงินเดือนหรือค่าจ้างแรงงาน และเงินส่วนที่กิจการจ่ายสมทบตามโครงการสวัสดิการของกิจการและของทางราชการ รวมทั้งเงินบำเหน็จที่จะต้องจ่ายแก่ลูกจ้าง

7. หนี้สินอื่น (Other liabilities)

หมายถึง หนี้สินที่ไม่อาจแสดงไว้ในรายการที่ 1 ถึง 6 ได้ ทั้งนี้ ให้แสดงเป็นยอดรวม เว้นแต่ในกรณีที่หนี้สินอื่นใดมีจำนวนเงินตั้งแต่ร้อยละ 5 ของยอดรวมหนี้สินทั้งสิ้น ให้แสดงหนี้สินนั้นไว้แต่ละประเภท โดยเรียงลำดับก่อนรายการหนี้สินอื่น

8. ส่วนของผู้ถือหุ้น (Shareholders' equity)

8.1 ทุนเรือนหุ้น (Share Capital)

8.1.1 ทุนจดทะเบียน (Authorized share capital)

หมายถึง ทุนที่จดทะเบียนไว้ตามกฎหมายโดยแสดงชนิดของหุ้นจำนวนหุ้น และมูลค่าหุ้นที่จดทะเบียนแต่ละชนิด เช่น ทุนสามัญจดทะเบียน 1,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท เป็นต้น

8.1.2 ทุนที่ออกและเรียกชำระแล้ว (Issued and paid-up share capital)

หมายถึง ทุนและมูลค่าหุ้นที่ได้นำออกจำหน่ายและเรียกให้ชำระมูลค่าหุ้นแล้วโดยให้แสดงเป็นหุ้นแต่ละชนิด และในกรณีที่มีการให้สิทธิพิเศษใดแก่หุ้นบุริมสิทธิก็ให้แสดงไว้ด้วย

8.2 ส่วนเกินมูลค่าหุ้น (Premium on share capital)

8.2 ส่วนเกินมูลค่าหุ้น (Premium on share capital)

หมายถึง เงินค่าหุ้นส่วนที่ได้รับสูงกว่ามูลค่าหุ้นที่ตราไว้ของหุ้นสามัญ และหุ้นบุริมสิทธิ เช่น หุ้นสามัญมูลค่าหุ้นละ 100 บาท จำหน่ายได้ในราคาหุ้นละ 120 บาท จำนวน 20 บาทส่วนเกินจาก 100 บาทจะแสดงไว้ในรายการนี้

8.3 กำไรสะสม (Retained Earnings)

8.3.1 จัดสรรแล้ว (Appropriated)

8.3.1.1 สำรองตามกฎหมาย (Legal reserve)

หมายถึง เงินสำรองที่กั้นไว้จากกำไรสุทธิก่อนจ่าย เงินปันผลตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

8.3.1.2 สำรองอื่น (Other reserves)

หมายถึง เงินสำรองที่จัดสรรจากกำไรสุทธิเพื่อการใด ๆ ตามมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น ทั้งนี้ ให้แยกแสดงเป็นแต่ละประเภท เช่น เพื่อรักษาระดับเงินปันผล เพื่อขยายกิจการ เป็นต้น

8.3.2 ยังไม่ได้จัดสรร (Unappropriated)

หมายถึง กำไรสะสมและกำไรสุทธิของรอบระยะเวลาบัญชี ปัจจุบันคงเหลือหลังจากการจัดสรร ในกรณีที่มียอดคงสุทธิตัวเป็นผลขาดทุน ให้แสดงจำนวนเงินในเครื่องหมายวงเล็บ

สำหรับบัญชีกำไรขาดทุนนั้น บริษัทจำกัดซึ่งประกอบธุรกิจเงินทุนอาจแสดงแบบรายงานโดยมีรายการย่อตามที่กฎหมายกำหนดซึ่งได้แสดงไว้แล้ว หรือจะแสดงแบบบัญชีก็ได้ การแสดงรายการในบัญชีกำไรขาดทุนของบริษัทลักษณะนี้ต้องแสดงให้ถูกต้องตามประเภทและขอบเขตความหมายตามคำชี้แจงของกรมทะเบียนการค้า ดังนี้

1. รายได้

1.1 ดอกเบี้ยและส่วนลด (Interest and discount)

หมายถึง ดอกเบี้ยและส่วนลดที่เกิดจากการให้กู้ยืม รับซื้อ ช้อลค

หรือรับช่วงซื้อลดตั๋วเงิน

1.2 รายได้จากลูกหนี้ตามสัญญาผ่อนชำระ (Income on instalment loans)

หมายถึง รายได้ที่เกิดจากการที่กิจการชำระเงินแทนลูกหนี้ในการซื้อทรัพย์สิน โดยมีสัญญากำหนดให้ลูกหนี้ผ่อนชำระคืนเป็นงวด ๆ

1.3 ดอกเบี้ยและเงินปันผลจากเงินลงทุน (Interest and dividends on investment)

หมายถึง ดอกเบี้ยและเงินปันผลหรือผลประโยชน์อื่นใดที่ได้รับเนื่องจากการลงทุนในหลักทรัพย์รัฐบาลหรือหลักทรัพย์อื่น

1.4 รายได้อื่น (Other income)

หมายถึง รายได้จากการทำงานนอกเหนือจากที่ได้แสดงไว้ในรายการ 1.1 ถึง 1.3 ทั้งนี้รวมถึงกำไรจากการขายหลักทรัพย์ ทรัพย์สินรอการขาย ที่ดิน อาคาร อุปกรณ์ เครื่องใช้และทรัพย์สินอื่น

ในกรณีที่รายได้อื่นใดมีจำนวนเงินตั้งแต่ร้อยละ 5 ของยอดรวมรายได้ทั้งสิ้น ให้แสดงรายได้นั้นไว้แต่ละประเภทโดยเรียงลำดับก่อนรายการรายได้อื่น

2. ค่าใช้จ่าย (Expenses)

2.1 เงินเดือน ค่าจ้างและเงินอย่างอื่นที่จ่ายให้ลูกจ้าง (Salaries, wages, and other employee benefit)

หมายถึง เงินเดือน ค่าจ้าง โบนัส เงินช่วยเหลือเพื่อสวัสดิการภาษีเงินได้ที่กิจการจ่ายแทนกรรมการ ลูกจ้าง และเงินอย่างอื่นที่จ่ายให้กรรมการ พนักงานและลูกจ้างของกิจการ

2.2 ดอกเบี้ยและส่วนลดจ่าย (Interest and discount on borrowed money)

หมายถึง ดอกเบี้ยและส่วนลดที่จ่ายเนื่องจากการกู้ยืมเงินและขายลดตั๋วเงินของกิจการ การขายช่วงลดตั๋วเงินของลูกหนี้ที่กิจการรับซื้อลดไว้ และจากการอื่น ๆ ที่มีลักษณะเป็นการกู้ยืมเงินเพื่อใช้ในการประกอบธุรกิจ

2.3 ค่าธรรมเนียมและบริการ (Fees and services)

หมายถึง ค่าธรรมเนียมและบริการที่กิจการจ่ายไปเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงาน

2.4 ค่าภาษีอากร (Taxes and duty)

หมายถึง ค่าภาษีอากรต่าง ๆ เช่น ภาษีการค้า ภาษีป้าย อากรแสตมป์ เป็นต้น แต่ไม่รวมถึงภาษีเงินได้ที่เรียกเก็บจากกำไรสุทธิซึ่งแยกแสดงไว้ทางหากในรายการที่ 2.8 และค่าภาษีโรงเรือนและภาษีที่ดินสำหรับที่ทำการซึ่งได้รวมแสดงในรายการที่ 2.5 แล้ว

2.5 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาคาร สถานที่และอุปกรณ์ (Expenses on company premises and equipment)

หมายถึง ค่าเสื่อมราคา ค่าเช่า ค่าซ่อมแซม ค่าบริการในการบำรุงรักษา ค่าเบี้ยประกันอัคคีภัย ค่าภาษีที่ดินและโรงเรือน ค่าน้ำประปา ค่าไฟฟ้า ค่าวัสดุและของใช้ในส่วนที่เกี่ยวกับอาคารสถานที่ อุปกรณ์และเครื่องใช้สำนักงาน เครื่องตกแต่งติดตั้ง และยานพาหนะ

หากกิจการมีรายได้จากการให้เช่าอาคารสถานที่ของกิจการ ให้นำรายได้นั้นมาหักจากค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาคารสถานที่โดยแสดงยอดสุทธิ

2.6 ค่าเผื่อหนี้สูญ (Bad debt expenses)

หมายถึง ส่วนที่หักไว้เพื่อเพิ่มจำนวนเผื่อหนี้สงสัยจะสูญให้เพียงพอสำหรับเงินในบัญชีที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้

การตัดบัญชีหนี้สูญนั้น หากเงินในบัญชีมีรายได้มีลักษณะคงต่อไปนี้อาจตัดเป็นหนี้สูญได้

1. หนี้ที่ขาดอายุความหรือหมดสิทธิเรียกร้องแล้ว
2. ลูกหนี้ล้มละลายและได้มีการแบ่งเบียดทรัพย์สินครั้งสุดท้ายแล้ว
3. ลูกหนี้เลิกกิจการหรือชำระบัญชีแล้ว แต่ไม่มีทรัพย์สินจะชำระหนี้ได้
4. ลูกหนี้ที่ศาลสั่งเป็นบุคคลล้มละลาย และบริษัทผู้ผลเสียหายแน่นอน

แล้ว

5. ลูกหนี้ถึงแก่กรรมแล้ว และไม่มีมรดกจะชำระหนี้ได้
6. ลูกหนี้ที่ตกลงประนีประนอมที่จะชำระหนี้บางส่วน ส่วนที่เหลือไม่มี

มีทางจะชำระให้ได้

7. หนี้ที่โอนทรัพย์สินชำระหนี้ให้แล้ว แต่ราคาไม่คุ้มหนี้
8. หนี้ที่ไม่มีหลักฐานที่จะฟ้อง เรียกทรัพย์สินจากลูกหนี้ได้

เงินในบัญชีที่ไม่สามารถเรียกเก็บได้หลังจากได้ดำเนินการตามสมควร เพื่อให้ได้รับชำระหนี้แล้ว ให้นำไปหักจากบัญชีสงสัยจะสูญ สำหรับลูกหนี้ที่เกิดจากการที่กิจการได้เช่ารับรอง รับอวัลหรือสอดเขาแทนหาในตั๋วเงินซึ่งเป็นการคาตามปกติ ลูกหนี้จากการทุจริตของพนักงานและลูกหนี้ที่แสดง เป็นสินทรัพย์อื่นในงบดุลที่ไม่สามารถเรียกเก็บได้ ให้แสดงเป็นรายจ่ายอื่นในรายการที่ 2.7 และรายการนี้ให้รวมถึงส่วนที่กินไว้เพื่อเพิ่มจำนวนเผื่อหนี้สงสัยจะสูญใหม่จำนวนเพียงพอสำหรับเงินในบัญชีที่อาจเรียกเก็บไม่ได้

2.7 ค่าใช้จ่ายอื่น (Other expenses)

หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานนอกจากที่ได้แสดงในรายการ 2.1 - 2.6 ทั้งนี้ ให้รวมถึงขาดทุนจากการขายหลักทรัพย์ ทรัพย์สินรอการขาย ที่ดิน อาคาร อุปกรณ์ เครื่องใช้และทรัพย์สินอื่น

ในกรณีที่ค่าใช้จ่ายอื่นใดมีจำนวนเงินตั้งแต่ร้อยละ 5 ของยอดรวมค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น ให้แสดงค่าใช้จ่ายนั้นไว้แต่ละประเภทโดยเรียงลำดับก่อนรายการค่าใช้จ่ายอื่น

2.8 ภาษีเงินได้ (Income tax)

หมายถึง ภาษีเงินได้นิติบุคคลตามประมวลรัษฎากร ภาษีเงินได้จำนวนที่จะแสดงในรายการนี้คำนวณจากกำไรสุทธิก่อนภาษีเงินได้ ดังนั้นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีจะต้องคำนวณกำไรสุทธิก่อนภาษีเงินได้เสียก่อน จึงสามารถคำนวณภาษีเงินได้ที่จะแสดงในรายการนี้

3. กำไรหรือขาดทุนก่อนรายการพิเศษ (Income/Profit or loss before extraordinary items)

หมายถึง ยอดรวมรายได้หักยอดรวมค่าใช้จ่าย หากมีผลขาดทุน ให้แสดงจำนวนเงินในเครื่องหมายวงเล็บ

4. รายการพิเศษ (Extraordinary items)

หมายถึง รายได้หรือค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามปกติของกิจการและไม่อาจคาดคิดว่าจะเกิดขึ้นบ่อยหรือเป็นประจำหรือไม่ ให้แสดงยอดสุทธิหลังจากปรับปรุงภาษีเงินได้แล้ว และแสดงจำนวนภาษีเงินได้ที่เกี่ยวข้องด้วย

5. กำไรหรือขาดทุนสุทธิ (Net Income/Profit or net loss)

หมายถึง กำไรหรือขาดทุนหลังจากหักหรือรวมรายการพิเศษแล้ว หากมีผลขาดทุนสุทธิ ให้แสดงจำนวนเงินในเครื่องหมายวงเล็บ

6. กำไรต่อหุ้น (Earning per share)

6.1 กำไรก่อนรายการพิเศษ (Income or profit before extraordinary items)

หมายถึง ส่วนเฉลี่ยของกำไรก่อนรายการพิเศษต่อหุ้นสามัญหนึ่งหุ้น หากมีผลขาดทุนก่อนรายการพิเศษ ให้แสดงจำนวนเงินในเครื่องหมายวงเล็บ

6.2 รายการพิเศษ (Extraordinary items)

หมายถึง ส่วนเฉลี่ยของรายการพิเศษต่อหุ้นสามัญหนึ่งหุ้น หากรายการพิเศษนั้น เป็นค่าใช้จ่าย ให้แสดงจำนวนเงินในเครื่องหมายวงเล็บ

6.3 กำไรสุทธิ (Net income or net profit)

หมายถึง ส่วนเฉลี่ยของกำไรสุทธิต่อหุ้นสามัญหนึ่งหุ้น หากมีผลขาดทุนสุทธิ ให้แสดงจำนวนเงินในเครื่องหมายวงเล็บ

สำหรับแบบบัญชี 6 ซึ่งใช้กับบริษัทจำกัดที่ประกอบธุรกิจเงินทุนและธุรกิจหลักทรัพย์นั้น มีรายการส่วนใหญ่คล้ายคลึงกับแบบบัญชี 4 ดังกล่าวแล้ว มีบางรายการเพิ่มเติมขึ้นมาเป็นพิเศษ จะใกล้เคียงถึง เฉพาะรายการที่เพิ่มขึ้นมาดังต่อไปนี้

งบดุล ค่านสินทรัพย์

4.2 เงินให้กู้ยืมเพื่อซื้อหลักทรัพย์ (Loans on marginal Transaction)

หมายถึง เงินที่ให้ถูกค้ำยืมเพื่อซื้อหลักทรัพย์โดยมีหลักทรัพย์เป็นประ

4.3 บัญชีลูกค้า (Customer's accounts)

หมายถึง ลูกหนี้ของกิจการอันเกิดจากการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ อันได้แก่หลักทรัพย์ของลูกค้าที่นำมาฝากไว้เพื่อขาย เงินที่จ่ายแทนลูกค้าล่วงหน้าในการจัดซื้อหลักทรัพย์ให้ลูกค้า ตลอดจนบัญชีเงินฝากหรือเงินมัดจำของลูกค้า รวมทั้งบัญชีระหว่างบริษัทหลักทรัพย์อันที่ยกเป็นลูกหนี้

6. ดอกเบี้ยและเงินปันผลค้างรับ (Interest and dividends receivable)

หมายถึง ดอกเบี้ยและเงินปันผลจากการถือหลักทรัพย์ หรือจากการลงทุน หรือจากการถือหุ้นในกิจการต่าง ๆ ทั้งในรูปหุ้นสามัญ หรือหุ้นบุริมสิทธิซึ่งเกิดผลประโยชน์ขึ้นแล้ว แต่ยังไม่ได้รับ รวมทั้งดอกเบี้ยอันเกิดจากการลงทุนในหุ้นกู้ เป็นหนี้ งบดุล คานหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น

3. บัญชีลูกค้า (Customers' accounts)

หมายถึง เจ้าหนี้ของกิจการอันเกิดจากการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ อันได้แก่บัญชีเจ้าหนี้ เงินมัดจำของลูกค้าที่นำมาวางไว้เพื่อประโยชน์ในการซื้อหลักทรัพย์ให้ลูกค้า ตามคำสั่งหรือสิทธิเรียกร้องที่เกิดจากการขายหลักทรัพย์ให้ลูกค้า ตลอดจนบัญชีระหว่างบริษัทหลักทรัพย์อันที่ยกคุดเป็นเจ้าหนี้

บัญชีกำไรขาดทุน คานรายได้

1.4 คานายหน้า (Commissions)

หมายถึง เงินคานายหน้าที่เรียกเก็บจากการประกอบธุรกิจนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์

1.5 ค่าธรรมเนียมและบริการ (Fees and services)

หมายถึง ค่าธรรมเนียม ค่าบริการ หรือบำเหน็จตอบแทนที่ได้รับจากการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทกิจการที่ปรึกษาการลงทุน กิจการจัดจำหน่ายหลักทรัพย์ และกิจการจัดการลงทุน

1.6 กำไรจากการค้าหลักทรัพย์ (Trading account income)

หมายถึง กำไรที่เกิดจากการค้าหลักทรัพย์ที่เป็นกรรมสิทธิ์ของกิจการ ให้แสดง เป็นยอดสุทธิของผลกำไรที่หักผลขาดทุนแล้ว หากยอดสุทธิเป็นผลขาดทุน ให้แสดง

จำนวนเงินในเครื่องหมายวงเล็บ

บัญชีกำไรขาดทุน ค่านำค่าใช้จ่าย

2.3 ค่านายหน้า (Commission and floor brokerage)

หมายถึง ค่านายหน้าที่กิจการได้จ่ายไปให้แก่บริษัทหลักทรัพย์อื่น หรือ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในการประกอบธุรกิจนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์

2.4 ค่าธรรมเนียมและบริการ (Fees and services)

นอกจากความหมายตามบัญชี 4 แล้ว ยังรวมถึงค่าธรรมเนียมและบริการที่กิจการจ่ายให้แก่บริษัทหลักทรัพย์อื่น หรือตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์

2.5 ค่าโฆษณาและส่งเสริมการขาย (Sales promotion)

หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการโฆษณา ชีวชน สื่อสารคมนาคม และค่าใช้จ่ายอื่น เพื่อช่วยส่งเสริมปริมาณของธุรกิจให้มากขึ้น

สรุป

ระบบบัญชี เปรียบเสมือน เครื่องมือในการจัดเก็บหนี้ของบริษัทเงินทุน ฝ่ายบริหาร และผู้เกี่ยวข้องได้อาศัยข้อมูลหลายอย่างจากการบัญชีในการวิเคราะห์ผลของการติดตามเก็บหนี้ ซึ่งข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ประกอบคาว

1. ยอดเก็บเงินได้ประจำเดือน (Collection of the month) คือ ยอดที่ผู้ เจ้าชื้อถอนชำระค่าวงค่างวคมาทั้งหมดของแคะละเคื่อน ยอดเก็บเงินได้มีประโยชน์หลายประการ คือ

1.1 ทำให้ไคทราบยอดปริมาณเงินที่ไหลเข้าบริษัททั้งหมดในเคื่อนนั้น (บริษัท โดยทั่วไปจะทราบยอดนี้ทุก ๆ วัน) ซึ่งบริษัทต้องนำเงินจำนวนนี้ไปจัดสรรการใช้เงินทุนหมุนเวียนให้สอดคล้องกับปริมาณเงินที่ไหลเข้า เพื่อไม่ให้เสียต้นทุนของเงินทุนไปโดยเปล่าประโยชน์

1.2 เพื่อคูลผลของการจัดเก็บหนี้ โดยปรกติยอดเก็บเงินได้นี้จะถูกนำไป เปรียบเทียบกับยอดของลู่หนี้ถอนชำระทั้งหมดสิ้นสุดเพียงของเคื่อนก่อน คือ ยอดลู่หนี้ที่ถึง

กำหนดจะต้อง เริ่มผ่อนชำระงวดแรกแล้วเป็นต้นไป การเปรียบเทียบนี้จะคำนวณออกมาเป็นเปอร์เซ็นต์เทียบกับระยะเวลาที่ผ่านมาของแต่ละเดือน ถ้าเปอร์เซ็นต์ของการเก็บเงินได้ของลูกหนี้ผ่อนชำระสูงขึ้น แสดงว่า ประสิทธิภาพในการจัดเก็บหนี้ดีขึ้น ในทางตรงกันข้าม ถ้าเปอร์เซ็นต์ของการเก็บเงินได้น้อยลงผิดปกติ (โดยอัตราเฉลี่ยของระยะเวลาผ่อนชำระของลูกหนี้ใหม่ไม่เปลี่ยนแปลง) แสดงว่า เริ่มมีข้อบกพร่องในการจัดเก็บหนี้ ต้องค้นหาข้อบกพร่องและแก้ไข

1.3 เปอร์เซ็นต์ของผลตอบแทนที่ได้รับ (Fee) กับยอดเก็บเงินได้ ในแต่ละเดือน การเก็บยอดเก็บเงินกับยอดผลตอบแทนจะมีอยู่เสมอคงที่กล่าวแล้ว เมื่อนำทั้งสองจำนวนนี้มาเปรียบเทียบกันจะทำให้ทราบว่า ในจำนวนเงินที่เก็บได้ทุก ๆ 100.- บาทนั้น จะเป็นผลตอบแทนจำนวนเท่าใด (Fee) มีประโยชน์ต่อการวิเคราะห์การจกเก็บหนี้เช่นเดียวกัน ถ้าการผ่อนชำระที่ เปอร์เซ็นต์จำนวนนี้จะสูงอยู่ในระดับหนึ่งซึ่งปกติคือระดับที่สูงสุด ถ้าการผ่อนชำระหนี้ไม่ดี ผู้เช่าซื้อผ่อนชำระไม่ครบถ้วน มีการติดตามยึดรถกลับคืนมามาก หรือการขายรถยึดไคราค่าที่ไม่ได้อยู่เสมอ เหล่านี้ทำให้บริษัทต้องเสียผลประโยชน์ที่ควรจะได้รับ นั่นคือ ผลตอบแทนต่อยอดเก็บเงินลดต่ำลง เมื่อเปอร์เซ็นต์นี้ลดต่ำลง ผู้บริหารสามารถทราบได้ทันทีว่า เริ่มมีปัญหาในสินเชื่อที่บริษัทไปปล่อยไปแล้ว

1.4 ยอดเก็บเงินได้เปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายในการเก็บเงิน เป็นการคำนวณหาว่า ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เช่น 1 เดือนนั้น มีค่าใช้จ่ายในการเก็บเงินเป็นที่เปอร์เซ็นต์ของยอดเก็บเงินได้ และเปรียบเทียบกับระยะเวลาที่ผ่านมา ทั้งนี้ ทำให้ทราบได้ทันทีถึงประสิทธิภาพในการจัดเก็บหนี้ว่าดีเพียงใด ค่าใช้จ่ายในการเก็บเงินอาจประกอบไปด้วย ค่าอากาศแสดมป์ติดใบเสร็จรับเงิน เงินเดือนของพนักงานเก็บเงิน ค่าพาหนะหรือน้ำมันของพนักงานเก็บเงิน ค่าใช้จ่ายในการติดตามทวงถาม ค่าธรรมเนียมในการเรียกเก็บเงินตามเช็คทางจังหวัดของธนาคาร เป็นต้น ฯลฯ ถ้าอัตราค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บหนี้สูงขึ้นแสดงว่า ประสิทธิภาพในการเก็บเงินลดต่ำลง หรือความสามารถในการผ่อนชำระของผู้เช่าซื้อลดต่ำลง ต้องหาสาเหตุและทำการแก้ไข

2. งบแยกอายุหนี้ (Aging) เป็นงบบที่สำคัญและแสดงในรายละเอียดของการค้างชำระแต่ละช่วงระยะเวลาในการผ่อนของผู้เช่าซื้อ ในกรณีที่บริษัทเงินทุนไปปล่อยสิน

เชื่อในรถยนต์หลาย ๆ ชนิด งบแยกอายุหนึ่งก็สามารถแยกแสดงตามชนิดของรถยนต์เป็นชนิดชนิดไปได้ งบแยกอายุหนึ่งทำได้หลายแบบ หรือนำมารวมอยู่ในชุดเดียวกัน เพื่อสะดวกทอผู้บริหารที่จะใช้ในการพิจารณาและตัดสินใจ ซึ่งประกอบด้วย

2.1 งบแยกอายุหนึ่งที่แสดงเป็นจำนวนเงิน งบแบบนี้ในช่วงของการค่างชำระแต่ละช่วงจะแสดงไว้เป็นยอดจำนวนเงินของรถหนึ่ตอนชำระที่ค่างในช่วงนั้น ทำให้ได้ทราบว่า ในช่วงใดมียอดค่างชำระมากน้อยเพียงใด ช่วงใดมีจำนวนมากผิดปกติจะได้ทำการวิเคราะห์ในรายละเอียดต่อไป เช่น ขอซื้อผู้เช่าซื้อในรถคันนั้นและตรวจสอบการจึกเก็บหนี้เป็นรายตัว

2.2 งบแยกอายุหนึ่งที่แสดงเป็นจำนวนรถยนต์ งบแบบนี้จะให้รายละเอียดแตกต่างไปอีกแบบหนึ่ง กล่าวคือ การค่างชำระในแต่ละช่วงจะแสดงไว้เป็นจำนวนรถยนต์แทน ช่วงใดที่มีจำนวนรถยนต์สูงจะได้ให้ความสนใจเป็นพิเศษ งบชนิดนี้ไ้ประโยชน์แตกต่างไปจากแบบในข้อ 2.1 คือแบบ 2.1 นั้นให้ความสนใจในค่างวคที่ตอนชำระ ถ้าการค่างชำระเป็นของการตอนในรายที่ค่างวคแต่ละงวดสูงจะเห็นไ้ชัด แต่ถาอัตราตอนชำระค่าจะไม่ค่อยชัดเจน ส่วนแบบในข้อ 2.2 นี้ ถึงแม้ค่างวคค่า แต่การค่างชำระมีหลายคันจะทำให้ทราบไ้ แต่ข้อที่เป็นจุดอ่อนคือ ถ้าการค่างชำระมีเพียงไม่กี่คัน แต่ค่างวคสูง จะไม่เห็นไ้ชัดเจนเช่นเดียวกัน ดังนั้น วิธีที่ดีที่สุดคือการนำเอางบแยกอายุหนึ่งทั้ง 2 ชนิดนี้มาใช้รวมกัน

2.3 งบแยกอายุหนึ่งที่แสดงเป็นเปอร์ เซนต์ ซึ่งจะคำนวณจากการค่างชำระเป็นจำนวนเงินหรือจำนวนคันก็ไ้ เป็นการทำนำตัวเลขจาก 2 แบบแรกมาคำนวณเป็นรูปเปอร์ เซนต์นั้นเอง

การที่จะไ้ข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ออกมา ต้องอาศัยการบันทึกรายการทางบัญชีที่ถูกต้อง รวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์ แตนกต่าง ๆ ในฝ่ายการบัญชีตลอดจนฝ่ายอื่น ๆ ต้องทำงานประสานกัน การส่งผ่านข้อมูลของทำ โดยทันที เมื่อเกิดเหตุการณ์ขึ้น เพื่อทางแผนกบัญชีจะได้มีข้อมูลที่ทันสมัยอยู่เสมอ